

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXI Kaina 35 c.

PENKTADIENIS – FRIDAY, RUGSĖJIS – SEPTEMBER 7, 1990

Nr. 174

Kardinolas baigė savo vizitą Lietuvoje

Pažadėjo padėti Lietuvos Bažnyčiai, kuri neprašė pinigų

Vilnius. — Kardinolas Bernardinas baigė savo dešimties dienų kelionę Lietuvoje ir per Maskvą išvažiuodamas trečiadienį į Ameriką, pasakė, jog „mūsų buvimas čia paliko didelį moralinį įspūdį žmonėms“, rašo „Chicago Tribune“ reporteris Michael Hirsley. Jis sako, jog tas įspūdis buvo išreikštas jam visų septynių Lietuvos vyskupų ir žodžiuose ir entuziastikame vienas po kito priėmimo, kai Chicago dvasiškai vizitavo Lietuvos bažnyčias.

Kard. Bernardinas vadovavo Amerikos Vyskupų konferencijos delegacijai, kurios tikslas buvo vietoje susipažinti, kokia yra Lietuvos katalikų padėtis, o jam tai buvo svarbu dar ir todėl, kad Washington šį rudį atidaroja istaiga, kad padėtų Rytų Europos ir Sovietų katalikams atsigaivinti iš komunizmo priespaudos. Kardinolas pats pasirinko Lietuvą tokiai istorinei kelionei. „Tikslas yra padėti Bažnyčiai, kuri buvo penkis dešimtmečius pogrindyje“, pasakė kardinolas. Ypač pirmenybė turi būti teikiama jaunimui. Jis matė, kad yra daug vilčių Lietuvos katalikuose. Jam buvo sakę, kad abiejose seminarijose yra 250 studentų klierikų, norinčių tapti kunigais; jis matė, kad statant naujas bažnyčias ir atnaujinant sugrąžintąsias.

Nepaprasti įspūdžiai

Bernardinas sakė iš Lietuvos išsivežęs nepaprastus įspūdžius. Jis sakė labiausiai atsiminsiančias veikusią žmonių ir jų išgyvenimą, kai matė juose liūdesio ir kartu džiaugsmo asarų. Kiekvienoje bažnyčioje, kuria jis vizitavo, vaikučiai jam klojo rožes, tikintieji giedojo giesmes ir siekė pabučiuoti kardinolą. O vienoje klebonijoje, kai jis valgė pietus, minia susirinko ties langais ir dainavo tas laisvės dainas, kurios buvo uždraustos komunistų.

Ir kai jis vizitavo Kaišiadorys, tai šios vyskupijos vyskupas Juozas Matulaitis priminė vieną seną pasakymą, jog vienas šilts žodis išvers per tris šaltas žiemos. „Jūsų vizitas šildys mūsų daugelį žiemų“. Žmonės taip pat sveikino Mariją ir Antaną Rudzįs, kurie dalyvavo kelionėje.

Marijampolėje

„Chicago Sun-Times“ repor-

„Čiurlionio“ konkursas

Vilnius. — Lietuvos Konservatorijos fortepiono katedros vedėja profesorė Veronika Vitaitė praneša, jog Pirmojo Tarptautinio M.K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkurso idėja gyva. Šis svarbus renginys vyks 1991 m. rugsėjo 22 – spalio 5 d. Vilniuje ir Kaune. Manom, kad jis prisidės atveriant pasauliui Lietuvą, propaguojant M.K. Čiurlionio kūrybą, atrandant naujus talentus. Dėkojame Lietuvos Fondui Chicagoje už materialią paramą. Kreipiamės į visus kultūros veikėjus, prašydami propaguoti šį konkursą, raginti jaunimą (ne tik lietuvių) jame dalyvauti.

teris Daniel Lehmann, rašydamas apie šią šesiu dienų pastoracinę kelionę Lietuvoje, taip pat pažymi, jog kardinolas jam sakė, kad yra sujaudintas Lietuvos žmonių nuosirdumu. Lietuvos vyskupai kardinolui pasakė, jog religinė laisvė atėjo greičiau negu jie tikėjosi. Bet jis įjems priminė, kad pavojus tebėra suvereniteto derybų už krašto laisvę ir už tikėjimo išreiškimą.

Antradienį kard. Bernardinas dar aplankė Marijampolę ir čia Šv. Mykolo Archangelo bažnyčioje atlikė šv. Mišias ir vėliau dar laimino lietuvius Alytuje, Pivašiuose ir Kaišiadoryse. Grįžtant autobusu į Vilnių, kardinolas savo pasikalbėjime su lydinčiais žurnalistais, pareiškė: „Mūsų buvimas čia suteikė didelę paramą žmonėms, o kartu ne tik šio krašto Bažnyčiai, bet ir visai visuomenei“.

Trūksta kunigų

Kard. Bernardinas dažnai priminė, kad Bažnyčia padės Lietuvai, kuri buvo paversta 1940 m. Vatikanas, Amerika ir kiti kraštai nepripažino Sovietų okupacijos. „Yra labai svarbu lietuviams žinoti, kad jie turi draugų, kurie solidarizuojasi su jais, kai jie siekia nepriklausomybės“, kalbėjo kardinolas. Religinuose reikaluose Bažnyčia turi dar daug ką atlikti, sakė Bernardinas, nes dar nėra pritaikinti ir Antrojo Vatikano sinodo nutarimai, pavyzdžiui pasauliečių vadovavimo klausimai ir maldų praktika. Nors seminarijose daugėja kandidatų, tačiau šiuo metu yra didelis kunigų trūkumas, pasakė kardinolas.

Lietuvos vyskupai pažadėjo jam išdėstyti savo norus ir viską surašyti ko reikia. „Ne pinigų gause yra reikalas“, sakė kardinolas Bernardinas, kai jam Lietuvos vyskupai išdėstė. Lietuvos vyskupai nori religinės literatūros popieriaus ir patarimų, kaip mokyti tikėjimo tiesų ir kaip tam tikslui panaudoti televiziją. Dabar kardinolas sakėsi supratęs šioje kelionėje po Lietuvą, kodėl lietuviai amerikiečiai nori išlaikyti savo tautinę kalbą, kultūrą ir savo tradicijas ir visa tai perduoti savo vaikams. „Tas troškimas lietuviuose glūdi daug giliau, negu daugelyje kitų tautybių“, kalbėjo kard. Bernardinas spaudos atstovams.

Išvaromi žurnalistai

Paryžius. — Reuterio žinių agentūra praneša, jog prancūzų televizijos reporteriams įsakyta išvykti iš Irako. Taip pat įsakyta išvykti ir kitiems užsienio žurnalistams aplieisti Iraką. Bagdado viešbutyje buvo išskubinti žurnalistams visiems užsienio žurnalistams susipažinti su savo daiktus ir vykti namo į savo kraštus. Prancūzų televizijos grupė Irake buvo tik savaitę laiko. Daugelis užsienio korespondentų Irake buvo nuo rugpjūčio 27 dienos. Bagdado viešbutyje iš prancūzų žurnalistų buvo atimtos filmos. Dabar žurnalistai ruošiasi vykti į Ammaną, Jordano sostinę.

Rusijos Federalinės respublikos ministras pirmininkas I. Silajevs, kairėje, ir Lietuvos Respublikos ministras pirmininkas K. Prunskienė pasirašo vyriausybės susitarimą dėl prekybinių ir ekonominių ryšių 1991 metais.

Amerikietis mokė Kremliaus štabą

Maskva. — Reuterio žinių agentūra skelbia, jog Kremlius dar labiau priartėjo prie Baltųjų rūmų dvios, kai prez. Busho štabo viršininkas dirbo su aukštaisiais prez. Gorbačiovo patarėjais, kaip turėtų būti tvarkomi raštai, dokumentai ir visa prezidento įstaigos procedūra. Kremlius nori pašalinti įsisenėjusią biurokratinę sistemą.

Baltųjų rūmų štabo viršininko John H. Sununu misija čia nebuvo skelbiama. Sovietų ir amerikiečių oficialūs pareigūnai aiškino, jog šis vizitorius diskutuoja ne esminius klausimus, bet tik procedūrinius, kaip jie turi būti tvarkomi ir kaip jie turi būti atstovai, kuriame sustoja rublis.

Neįtikėtinas bendravimas

Sununu dirbo prie uždaro

TRUMPAI IŠ VISUR

— Rusijos Respublikos prez. Boris Jelcinas vėl pasakė, jog reikia pasipriešinti Sovietų diktatui ir nugalėti vargą ir skurdą, nelaukiant kol Centro vadovybė pradės veikti. Jis pareiškė, kad nuo spalio 1 dienos reikia pradėti naujos programos įgyvendinimą tarp respublikų.

— Sovietų Sąjungos prez. šią savaitę sukvietė savo patarėjus ir pasakė, kad jis nori pagreitinti laisvo verslo ekonomiją ir įsake sudaryti tris komisijas derliaus klausimams iširti ir kitoms ekonominėms problemoms aptarti.

— Kubos diktatorius Fidel Castro pasakė pagaliau, kad prisideda prie tarptautinių pastangų kovai su narkotikais ir narkotikų prekyba.

— Libijos diktatorius Qaddafi pranešė, kad Libija nesilaikys Jungtinių Tautų nutarimo ir praleis maisto siuntinius į Iraką.

— Moldavijos rusikai kalbantys sritis paskelbė savo suverenumą nuo pietinės respublikos dalies, nes didėja tautinis rumunų kilmės žmonių nusipratimas.

— Washington Valstybės sekretorius James Bakeris III pasakė antradienį, jog Irako invazija į Kuveitą įpareigoja suorganizuoti NATO pavyzdžiu organizaciją prieš cheminius ir branduolinius ginklus, kuriuos gali panaudoti neatsakingi kraštai prieš savo kaimyną Vidurio Rytų regione. Amerikos karinės pajėgos turėtų pasilikti tame regione, jei ir būtų surastus patenkinamas sprendimas dabartinėje krizėje.

— Vak. Berlyne buvo sušauktas arabas, kuris 1986 m. subombardavo La Belle šokių salę ir užmušė du amerikiečių kareivius ir vieną turkų moterį.

— Rumunijos prez. Ion Iliescu apkaltino Ameriką ir kitas vakarų šalis, kurios atsisako suteikti finansinę pagalbą Rumunijai, kai tie patys kraštai rėmė komunistų diktatoriaus Nicolae Ceausescu režimą.

— Tarptautinio terorizmo veiksmai sumažėjo praėjusiais metais 38%. Daugiausia teroristinių užpuolimų buvo Viduriniuose rytuose ir mažiau Vakarų Europoje ir Lotynų kraštuose.

Armėnijoje karo meto stovis

Respublikose nesiliauja provokacijos

Maskva. — Armėnijos Parlamento paskelbtas ypatingos padėties stovis, kuris prilygsta karo meto stoviui, tęsiamas toliau. Šis apsiausties statusas buvo įvestas po to, kai buvo nušautas vienas armėnų parlamentarai ir dar kiti penki žmonės.

Jerevane, Armėnijos sostinėje, Aukščiausioji taryba 170 balsų, o prieš nė vieno, įsakė sustabdyti Armėnijos Tautinės kariuomenės dalinių veiklą ir kad jos nariai atiduotų turimus ginklus ir palkitą tą pastatą, kurį jie buvo užėmę ir iš kurio bandė valdyti miestą. Visoje respublikoje uždraustos demonstracijos ir įvestas draudžiamasis laikas pasirodyti gatvėse nuo 10 val. vak. iki 6 val. ryto. Centrinė Sovietų vyriausybė nebuvo įsivėlus šį kartą į tą reikalą. Šį kartą armėnai išėjo patys prieš armėnus ir tai yra didelis smūgis naujai išrinktai Armėnijos vyriausybei, kuri grindė savo veiklą pilna nepriklausomybės platforma ir buvo gyventojų įrinkta.

KGB veikla nepažabota

Tūkstančiai armėnų įsijungė į savo tautinę kariuomenę, norėdami kovoti prieš Azerbaidžaną, su kuriuo vyksta nuolatiniai susirėmimai. Armėnijos naujasis prezidentas Levon Ter-Petrosian buvo užtikrinęs Kremliui, kad jis įves kontrolę armėnų krašte. Minėtus Tautinės kariuomenės daliniai pareiškė lojalumą savo vyriausybei, bet tų dalinių vadai prisiekė, kad jie neatsiduos ginklų vyriausybei. Paskutinėmis žiniomis, pačių armėnų tarpe vyksta pasitarimai tarp kariškių vadų ir vyriausybės atstovų. Aiškus nesutarimas vyksta tarp Armėnijos Tautinės kariuomenės dalinių ir tarp Armėnijos Vidaus reikalų ministerijos ir KGB dalinių, kurie įsakė parlamentarams įvesti apsiausties stovį visame armėnų krašte.

Kas nušovė armėnus

Viktor Aivazyan, Armėnijos Parlamento narys, ir Gervandik

— Baltijos aplinkos švarinimo konferencijoje nedalyvauja ne tik Estija, Latvija ir Lietuva, bet ir Sovietų Sąjungos min. pirm. N. Ryžkovas.

— Kinija ir Sovietų Sąjunga sutarė, kad būtų nutrauktas Cambodijos apginklavimas ir nutarė, kad Cambodijos princas Sihanoukas gali vadovauti perinamajai vyriausybei.

— Indonezija ir komunistinė Kinija pasirašė susitarimą atstatyti diplomatinius ryšius kitą mėnesį, kurie buvo nutraukti prieš 23 metus.

— Bulgarijoje buvo rasti masiniai kapai ir manoma, kad tai yra iš to meto, kai Sovietų kariuomenė buvo Bulgarijoje ir žudė bulgarus.

— Maskvoje, AP agentūros pranešimu, demonstravo daugiau kaip 10,000 žmonių netoli Kremliaus, reikalaujanti, kad būtų atsisakyta nuo privilegijų komunistams, bet demonstrantai pasisakė ir prieš Kremliaus vedamą politiką Lietuvos atžvilgiu.

Mikaelian, Armėnijos Tautinio sąjūdžio narys, kaip taikos delegatai, nuėjo į kariuomenės štabą, ir kaip „Tassas“ pranešė, jie abu buvo ten nušauti. Šie neramumai kilo kaip tik tada, kai Gorbačiovas daro milžiniškas pastangas išlaikyti respublikų sąjungą krūvoje. Jau 13 respublikų pasiskelbė, kad jų respublikose negalioja Sovietų Sąjungos įstatymai ir kad jos nori atsiskirti nuo Maskvos.

Naujasis Gorbačiovo spaudos direktorius Vitalijus Ignatenko pranešė, kad šią savaitę vyksta pasitarimai su Rusijos atstovais, tačiau jų nutarimų nepranešama. Pasiūkėjo jog gali būti labai žymių pasiekimų visoje respublikų unijos struktūroje. Nežiūrint draugiškų nuotaukų viešai, Jelcinas nesitraukia nuo savo reikalavimų tuoj pat įvesti laisvo verslo ekonomiką. Be Jelcino bendradarbiavimo, Gorbačiovas nebepasiekia nieko geresnio bepadaryti.

Anglų Reuterio žinių agentūra skelbia, kad ne vien Armėnijoje vyksta provokacijos veiksmai, jie pastebimi ir Pabaltijo respublikose ir kitur.

Antanaičio laiškas

Vilnius. — Lietuvoje plačiai skelbiami ir diskutuojami 31 asmens pareiškimai dėl „Respublikos“ laikraštyje paskelbtos kreipimosi sudaryti „Atkuriamąjį Seimą“. Štai Lietuvos Parlamento Vaidoto Antanaičio laiškas.

Maloniai prašau paskelbti šį mano laišką laikraštyje. Paskutinę darbo dieną prieš atostogas (liepos mėn. 31 d.) pasirašiau grupės žmonių kreipimąsi, paskelbtą tos dienos „Respublikoje“. Neaiškindamas pasirašymo aplinkybių, pasakau, kad tuo pasirašymu padariau didžiulį savo gyvenimo klaidą. Atostogos man pavojo kanciją ir savigrauzos dienomis bei naktimis. Manau, kad tik viešai tai pasakęs vėl atgausiu dvasinę pusiausvyrą.

Taip, Lietuvos dabartinį parlamentą reikia pakeisti Atkuriamuoju Seimu. Tačiau būtinos tokios dvi sąlygos: 1) sėkminga derybų su Tarybų Sąjunga baigtis; 2) išvesta okupacinė kariuomenė. Tik tada, atlikęs savo istorinę misiją, dabartinis parlamentas gales būti pakeistas Atkuriamuoju Seimu. Todėl minėtas kreipimasis paskelbtas ne laiku. Skaldė visuomenę, kurso nepasitikėjimą ir aistras. Prašau žmonių, pasirašiusių kreipimąsi, suprasti tai ir pasiegti pagal savo sąžinę.

Vaidotas Antanaitis

KALENDORIUS

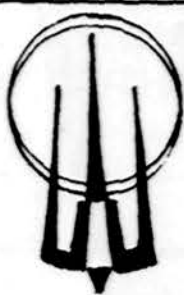
Rugsėjo 7 d.: Bartas, Bartė, Gilbertas, Palmira, Pulcherija, Regina, Reda, Neringa.

Rugsėjo 8 d.: Šv. Marijos gimimas, Tautos šventė. Adrijonas, Klementina, Daumantė, Liaugaudas, Gerutis, Adele, Ina.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:21, leidžiasi 7:16. Temperatūra diena 80 L., naktį 62 L.

SPORTO APŽVALGA

IV PLS ŽAIDYNĖS

POSĖDŽIAI, POKALBIAI...

Nežiūrint, kad Artūro ir Lai-
mūtės Poviliūnų lankymasis
JAV buvo privataus pobūdžio,
Artūras Poviliūnas, būdamas
Lietuvos sporto viršūnėje, lyg ir
jautė pareigą arčiau susipažinti
su Šiaurės Amerikos Sporto
sąjunga (ŠALFAS) ir jos centro
valdyba, o taip pat ir keletu
sporto klubų. Ne tik susipažinti,
bet ir suteikti veliausia
informaciją iš IV PLS žaidynių
organizacinio komiteto ir bend-
rai iš Lietuvos sporto veiklos.
Tai jam nebuvo sunku, nes Lie-
tuvos sportas yra jo gyvenimas
— jis ilgus metus buvo Lietuvos
Kūno kultūros ir sporto komi-
teto pirmininko pavaduotojas, o
dabar yra Lietuvos Tautinio
Olimpinio komiteto (TOK)
prezidentas ir IV PLS žaidynių
organizacinio komiteto pirmi-
ninko pavaduotojas. Jo iškal-
bingumas ir žinios sklidoro
bangomis iš penkių radijo stočių
— „Margučio“, „Žemės L“,
Toliaus ir Pranes Šlutų Chica-
goje, Romo Kezio vedamos radi-
jo programos New York'e ir
Amerikos Balso Washington'e.
Jo pranešimai ir atsakymai
į klausimus skambėjo ŠALFAS
centro valdybos posėdyje, Chi-
cago „Lituania“ futbolo klube,
Washington'e ir New York'e.

ŠALFAS posėdyje

ŠALFAS centro valdyba
savo posėdyje svarstė metinių
sporto žaidynių, vykstančių
ateinantį pavasarį, organi-
zavimą. Svečių nustebeino, kad
organizuoti norintys yra dau-
giau negu reikia, ir kad or-
ganizatoriai yra sporto dar-
buotojai, kai kurie jų jau
keturias dešimtis metų dirba
sąjungoje ir be jokio atlygi-
nimo...

Iš savo pusės centro valdyba
svečiai pareiškė, kad iš Lietuvos
atvykstančių įvairiausių sporto
vienetų nebegalima priimti ir glo-
boti, jei iš anksto apie tai nebus
paimta iš Lietuvos TOK.
Artūras Poviliūnas pažadėjo tą
reikalą sutvarkyti.

Susitikimas su „Litanicos“
futbolininkais

Chicagos futbolo klube „Li-
tuanica“ pasišeko, kad „Litu-
anica“ tikrai vyks į Lietuvą su

vyrų ir veteranų komandomis.
Buvo keliamas klausimas kaip
sudaryti jaunių komandą. A.
Poviliūnas užtikrino, kad nebus
jokio pasipriešinimo, jei tokia
jaunių komanda bus sudaryta iš
iš kelių JAV miestų jaunų fut-
bolo žaidėjų.

Su „Lituania“ planuoja vykti
ir nemažas būrys tėvų, žmonių
ir šiaip gerbėjų. „Litanicos“
pageidavimas, kad visi tie sve-
čiai būtų apgyvendinti ten, kur
vyks futbolo varžybos. O futbolo
varžybos vyks Klaipėdoje ir Pa-
langoje. A. Poviliūnas pažadėjo
jų apgyvendinimą ir transportą
sutvarkyti.

Pasitarimas Washington'e

JAV sostinėje Washington'e,
Jurgio ir Elvyros Vodopolų
namuose buvo suruostas gana
iškilmingas priėmimas, kuria-
me dalyvavo Washingtono
„Vėjo“ klubo vadovai ir sporti-
ninkai, Baltimorės lietuvių
sporto klubo atstovai bei pats
JAV Rytų apygardos sporto
vadovas Algis Veliuona ir jo
žmona. Įdomus buvo A. Povi-
liūno pranešimas, o iš ten
dalyvavusių pranešimų paaiš-
kėjo, kad vykstančių iš abiejų
miestų į IV PLS žaidynes bus di-
džiulis būrys: kelios tinklinio
komandos, daug lauko teniso
žaidėjų ir net vienas fechtuoto-
jas Kazimieras Čampė.

Netoli Washingtono Fairfax
teniso klube vyko lauko teniso
turnyras, kurio baigminės run-
gtynės matė ir A. Poviliūnas. Tą
turnyrą laimėjo Vaidas Čikotas,
šiuo metu geriausias mūsų žai-
dėjas. A. Poviliūno nuomone,
Vaidas ir jo brolis Jonas, kartu
su buvusiu čempionu Stepu
Soliu, duos tikrai gerų kovų ge-
riausiems Lietuvos žaidėjams.

Su New Yorko
„Atletais“

New York'e, pas „Atletų“
klubo pirmininką Praną Gvilidį
vakarieneje ir pasitarime daly-
vavo Romas Kezys, A. Jankaus-
kas ir keli kiti sporto darbuoto-
jai. Pranas Gvilidis į III-sias
PLS žaidynes Australijoje nu-
skraidino 70 sportininkų, o į
Lietuvą jis pasiryžęs nugalėti
visą šimtą turistų. Ilgos
diskusijos lietuvių sporto

Futbolas Chicagoje

„LITUANICA“ — „SPARTA“

Dar taip neseniai „Lituani-
ca-Liths“ komandos žaidėjai
svajavo apie antrą trečią vietą
major divizione. Po paskutinio
nėvykusio mūšio pralaimė-
jimo prieš vidutinę „Green-
White“ komandą ir „Sparta“
komandos nesitikėjo laimėjimo
prieš pirmąją lenkų
„Eagles“ jų pačių aikštėje,
realybė iškilo prieš akis —
„Liths“ komanda atsidūrė 6-7
vietoje su „Sparta“.

Ši sekmadienį, rugsėjo 9 d.,
„Liths“ žais pirmenybių run-
gtynes prieš „Sparta“. Run-
gtynės vyks „Sparta“ aikštėje,
Allbright Field, 5000 West Cer-
mak Road (2 blokai į Vakarus
už Cicero Ave.), Cicero, IL.
Pradžią 3 val. po pietų.

Kaip jau seniai esame įsi-
tikinę, pranašystės ir spėjimai

neturi jokios reikšmės komandų
laimėjimams ar pralaimėjimams.
Iš pradžių nulemia. Ir
kokie jie bebūtų: „durni“, „ug-
ly“ ar kitokie...

Retas kas turi tiek progų
įsigilinti į komandos žaidimą,
kaip jos vadovas Ged. Bielskus.
Su juo ir palietė komandos
perspektyvas: pralaimėjimas
prieš „Green White“ — didelis
smūgis. Jei jis pabūdinis
komandą, smūgis išeis į naudą.
Neturime poelgių, kas išnau-
dotų turimas progas. Major
divizijoje toli nenuvaziuos be
aukštų kvalifikacijų vartininko.
Vartininkas dažniausiai nule-
mia rungtynes.

Rungtynės prieš „Sparta“
labai svarbios. Ne ką daugiau
apie jas iš anksto galima pasa-
kyti.

ŠALFAS-gos centro valdyba po pasitarimo Chicagoje su Lietuvos Tautinio Olimpinio komiteto
pirmininku Artūru Poviliūnu. Iš k.: Vytautas Grybauskas, Valdas Adamkus, Romas Puodžiūnas,
Aleksas Lauraitis, Renata Žilionienė, Rimantas Dirvonis, Artūras Poviliūnas ir Zigmantas Žiupsnys.
Trūksta Algio Tamošiūno.

Nuotr. Z. Degučio

LIETUVOS KREPŠININKAS JAV
UNIVERSITETE

šakas, tokio gausaus būrio
nugabenimą ir, aišku, jų
apgyvendinimą. A. Poviliūnas
pasijūdamas daugybę klausimų,
kuriems, su organizaciniu klu-
bu Vilniuje, turės rasti atsak-
ymus.

Rugpjūčio 27 dieną Poviliū-
nai, keliomis dienomis
sutrumpinę savo lankymąsi
JAV, išvyko atgal. Maskvoje jų
keliai persikyrė — Laimutė
grįžo į Vilnių, o Artūras, vieną
naktį Maskvoje pernaktvojęs,
išvyko į Louzaną. Ten rugpjūčio
30 d. jis susitikio su Tarptautinio
Olimpinio komiteto prezidentu
Ch. Samaranch.

Apie tai pranešime ateinan-
čioje „Sporto apžvalgos“ laidoje.
V.G.

ŠALFAS PRANEŠA
LENGVOSIOS ATLETIKOS
PIRMENYBĖS

Šiaurės Amerikos pabaltiečių
ir lietuvių lengvosios atletikos
pirmenybės rugsėjo 15 ir 16
dienomis vyks Kanados latvių
stadione „Sidabrenė“, Milton,
Ont. (tarp Toronto ir Ham-
iltono). Lietuvių pirmenybės
bus įvestos iš pabaltiečių.

Varžybos vyks vyrų, moterų ir
visos priauglio ir senjorų
(Masters) klasėse. Visais varžy-
bų reikalais kreipiamasi į
ŠALFAS-gos lengv. atletikos
vadovą: Algį Malinauską,
1317 Hillview Cres., Oakville,
Ont., 16H 2C6, Canada. Tel.
(416) 844-7694.

Praėjusios savaitės „Sporto
apžvalgos“ laidoje buvo paskelb-
ta klaidinga pirmenybių data.
Atsiprašome.

LAUKO TENISO
PIRMENYBĖS

Vidurio Vakarų sporto ap-
gardos 1990 metų lauko teniso
pirmenybės vyks Chicagoje
rugsėjo 22 ir 23 dienomis. Daly-
vavimas atviras visiems lietu-
viams tenistams. Pirmenybės
vyks Marquette Parko aikštėse.
Informacijai kreiptis į Vyta-
Mockaitį, tel. (708) 403-2780.
Pirmenybės praves Chicago
Lietuvių Teniso klubas.

METINIS VISUOTINIS
ŠALFAS-GOS
SUVAŽIAVIMAS

Metinis visuotinis Š.
Amerikos Lietuvių Fizinio Auk-
lėjimo ir Sporto sąjungos
suvažiavimas įvyks 1990 m.
lapkričio 17, Clevelando Lietu-
vių namuose, 877 East 185 St.,
Cleveland, Ohio 44119. Telefo-
nas (216) — 531-2131.

Suvažiavimo pradžia — 11:00
val. ryto.

Pagal ŠALFAS-gos statutą,
suvažiavime sprendžiamu
balsu dalyvauja sporto klubų
rinktieji atstovai ir rinktieji bei
skirtieji ŠALFAS-gos parei-
gūnai. Patariamuoju balsu kvi-
čiami dalyvauti sporto darbuo-
tojai, fizinio auklėjimo moky-

Artūras Karnišovas

Toliau autorius klausia: Ką
Artūras Karnišovas darys šį
rudenį įstojes į Seton Hall
universitetą? Ir čia pat atsako:
Jis žada įgyvendinti savo svajo-
nę studijuoti Amerikoje ir žais-
ti krepšinį universiteto (kole-
gijos) komandoje.
Artūras yra 19 metų. Jo ūgis

tojai, sporto veteranai, lietu-
viškų organizacijų bei spaudos
atstovai ir visi lietuvių sporti-
nių gyvenimu besidomį asme-
nys.

Smulkesnės Informacijos
pranešama sporto klubams ir
ŠALFAS-gos pareigūnams. Or-
ganizacijos ar asmenys, nori-
gauti smulkesnių informacijų ar
pateikti pasiūlymų, prašomi
kreiptis į ŠALFAS-gos Centro
valdybos sekretorių Algimantą
Tamošiūną, 317 South Cath-
arine Ave., La Grange, IL 60525.
Tel. 708-354-2516.

Šiame suvažiavime bus ren-
kama nauja ŠALFAS-gos cen-
tro valdyba, Revizijos komisi-
ja ir Garbės teismas. Taipogi vy-
patingai svarbus punktas bus IV-
sios Pasaulio Lietuvių sporto
žaidynės 1991 metais Lietuvo-
je ir su jomis susijusi Š. Ameri-
kos lietuvių sportininkų išvyka.

SOFTBOLO PIRMENYBĖS

Rugpjūčio 25-26 d., Wasaga
Beach, Ont., Kanadoje, vyko
1990 m. Š. Amerikos lietuvių
3-pitch softbolo pirmenybės,
kurias rengė Toronto LSK
„Jungtis“. Varžybos buvo labai
sėkmingos. Dalyvavo net 12
komandų. Laimėtojai išėjo
Toronto LSK „Vytis“.

ŠALFAS-gos centro
valdyba

— 6 pėdos ir 8 coliai. Jis žaidė
Vilniaus „Statybos“ komando-
je. Seton Hall universiteto
krepšinio komandos treneris P.
J. Charleso Artūrą priėmė į
savo krepšinio komandą net
nematęs jo žaidžiant: apie jį
buvo girdėjęs tik iš kitų vadovų.
Apie Artūrą jis yra kalbėjęs ir
su Šarūnu Marčiulioniu.

Artūras krepšinyje turi ir
tarptautinių varžybų patirties.
Pernai metais su Vilniaus „Sta-
tyba“ gastroliavo Amerikoje ir
žaidė tarptautiniame turnyre.
Su „Statyba“ į Lietuvą ne-
begrįžo ir pasiliko Amerikoje.
Universitete studijas jis turėjo
pradėti š.m. sausio mėn., bet dėl
nepakankamo anglų kalbos
mokėjimo laikant SAT (Scho-
lastic Aptitude Test) egzaminą,
nepavyko pasiekti reikalaus
700 taškų. Per žiemą pasi-
tobulines anglų kalboje tą pati
SAT egzaminą lengvai įveikė ir
tuos 700 gerokai viršijo. Tai jam
suteikė teisę pradėti studijas
universitete ir šį rudenį
žaisiti univ. krepšinio koman-
doje. Seton Hall univ. Artū-
rui yra paskyręs stipendiją. Jis
studijoms yra pasirinkęs
„business major“. Artūras yra
gana stiprus matematikas. Jo
būsimas univ. treneris pasakė:
„kai jis (Artūras) užbaigęs mus
paliks, aš tikiu, kad jis bus labai
geras krepšinio žaidėjas“.

Prie straipsnio yra pridėta ir
Artūro Karnišovo nuotrauka, o
kita nuotrauka yra „Sports
Monday“ pirmajame puslapyje.
Linkint Artūrai geros sėkmės
studijuojant ir žaidžiant krep-
šinį, kartu tenka palinkėti, kad
jis visur garbingai reprezentuo-
tų lietuvių ir Lietuvos vardą.

p. paly

SIDABRO MEDALIAI
LIETUVOS ATSTOVAMS

1990 metų „Macabi“ Šiaurės
Amerikos jaunimo sporto pirmė-
nybės, vykusios West Bloom-
field, Michigan, pasibaigė
rugsėjo 26 dieną. Pirmeny-
bėse pirmą kartą dalyvavo ir
Sovietų Sąjungos delegacija, ku-
rijoje dominavo Vilniaus „Maka-
bi“ sporto klubas. Vilniečiai
atidarymo iškilmėse nešė
Lietuvos trispalvę. Lietuvos
delegacija laimėjo keturis
sidabro medalius. Kaunietis,
Danielius Rabinas laimėjo du
sidabro medalius, pasiekdamas
antrą vietą 15-16 metų amžiaus
stalo teniso ir stalo teniso dve-
jeto pirmenybėse. Mykolas
Grusmanas sidabro medalį lai-
mėjo šachmatų 13-14 metų am-
žiaus grupėje, o Juris Sidlovskis
sidabro medalį laimėjo 15-16
metų grupėje. Šachmatų trene-
ris — Richardas Fichmanas.

DR. KENNETH J. YERKES
DR. MAGDALEN BELICKAS
DANTŲ GYDYTOJAI
Pensilvanijos nuolaida
4007 W. 59 St.
Tel. (312) 735-5556
507 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. (708) 352-4487

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the
Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec.
26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd
Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$70.00 Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras
nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitymo adreso, gavus iš
jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbi-
mų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ Igoninems
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477;
Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6440 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(1-312) 925-2670 arba (1-312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujos ligos
Ne chirurginis išsiplėtimų venų
ir hemoroidų gydymas
5540 So. Pulaski Road.
Tel. (1-312) 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
Reikalavimai atvažiavimui ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55 St., Chicago, IL
Tel. (1-312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-6101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
81 St. ir Kean Ave., Justice, IL
Tel. (1-312) 585-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
KUDIŲ IR VAIKIŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. (1-312) 737-1168;
Rezid. (708) 385-4811

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
(1-312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348;
Rez. (1-312) 779-9533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą. Pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. (1-312) 471-3300;
Rez. (708) 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
PETER STECY, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (1-312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kaltų lietuviškai)
Tikrina akis, priima akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (1-312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

JONAS V. PRUNSKIS, M.D.
Gydytojas ir chirurgas
Anestezijos ir skausmo gydymo specialistas
Sherman Igoninė, Elgin, IL
Tel. (708) 837-0005
Skambinti galima 24 val.

T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. (1-312) 434-1818; Ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: (1-312) 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(708) 361-0220 (708) 361-0222

DR. PETRAS M. SALIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Sešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (1-312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kaibarmė lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (1-312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center.
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 1-708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 598-3166;
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

BESIVYSTANTYS KRAŠTAI

Lietuvai ruošiantis pereiti į laisvos rinkos ekonomiką, naudinga susipažinti su jos veikimu, nes praktiškai ji netaipgi, o ir vykdomas eina prieš propaguotojai teigia. Ta tema teko skaityti apie bado ir ekonominio nepritekliaus priežastis vadinamojo Trečiojo pasaulio kraštuose ir pastebėti, jog tai, kas vyksta ten, visai lengvai gali darytis ir Pabaltijo kraštuose ir greičiausia visuose komunistinio bloko besilaisvinančiuose kraštuose.

Straipsnyje *Commonweal* žurnale (1990.VI.15), Kathy McAfee, ekspertė apie tarptautines skolas, skurdo priežastis, bei bandymus įvairiuose kraštuose su tomis problemomis susidoroti, pateikia idomiu, net stebinančių faktų.

Pasaulio Resursų Instituto studija parodė, kad žemėje yra prauginama daugiau maisto negu reikia visus žemės gyventojus išmaitinti, jei tas maistas būtų teisingai paskirstomas po pasaulį. Dabar išauginamas maistas galėtų pilnai išmaitinti šešis milijonus gyventojų, o žemėje tėra tik 5 milijonai gyventojų. Jungtinių Tautų Maisto ir Argyklų organizacija per praėjusius 25 metus uždokumentavo, kad kiekviename žemės regione, išskyrus žemiau Saharos dykumos esančias Afrikos vietoves, maisto auginimo produktyvumas augo greičiau negu gyventojų skaičius, bet labai dažnai tie, kurie maistą augina, dirba laukus, nėra tie, kurie tą maistą gauna.

TV ir laikraščiai, rašydami apie didžiulės šalpos organizacijų daromas maisto siuntas vargstantiems trečiojo pasaulio kraštams sudaro vaizdą, kad pasaulyje turtas plaukia iš turtingųjų kraštų į merdinius neturtingųjų kraštų ekonomijas. Bet iš tikrųjų, anot Overseas Development Council statistikos, turtas pasaulyje plaukia iš neturtingųjų Afrikos, Azijos ir Lotynų Amerikos kraštų į turtinguosius Europos, Š. Amerikos kraštus ir Japoniją.

Didžiausia dalis šių išplaukų yra palūkanų mokėjimai už gautas paskolas. JT įstaiga UNICEF praneša, kad 1988 m. besivystantys kraštai sumokėjo 178 milijonus dolerių palūkanomis šiaurės kraštams. Dar daugiau pinigų išplaukė kitais pavidalais. Išėina pelnas, kurį pasiima užsienio ūkio firmos, turinčios imones besivystančiuose kraštuose, kur joms nereikia mokėti tiek algos, kiek už tą patį darbą reiktų mokėti savuose kraštuose. Tų pačių besivystančių kraštų verslininkai savo pelną investuoja pramoninguose šiaurės pusrutulio kraštuose, ne savuose. Be to, tų „neturtingųjų“ kraštų turtas išplaukia į šiaurę ir žaliavomis, kurias jie turi parduoti už žemą kainą — žodžiai, kuriuos ne kartą teko skaityti apie Lietuvos prekybinius ryšius su Sov. Sąjunga.

Pagaliau daug turto išplaukia iš Azijos ir Pietų Amerikos nelegaliai, kai narkotikų prekybininkai jų augintojams valstiečiams sumoka tik mažą dalelę savo pelno iš tos prekybos, o visa kita „išskalbina“ pramoningų kraštų bankuose bei kitose finansinėse įstaigose ir ten investuoja. Negalima nepriskaičiuoti ir nuostolių ir tų jaunų profesionalų, kurie iš besivystančiųjų pietinio pusrutulio kraštų išvyksta į šiaurę karjeros darytis.

Šis masinis žemės turtų plaukimas iš neturtingųjų į turtinguosius yra pagrindinė priežastis badoi pasaulyje. Štai

kaip turtingieji kraštai prisideda prie jų skurdinimo.

1. Komercinių ūkių plantacijų eksporto pramonės plitimas besivystančiuose kraštuose. Komerciniai ūkiai nustumia nuo žemės mažesnius ūkininkus, kuriems belieka už per mažą algą dirbti plantacijose, neturint žemės sau patiems užsiauginti maistą, o susirgus ar pasenus likti elgetomis. Gi plantacijos ir rančos augina kavą, sojos pupas, arbatą, kavažą eksportui, kurių pagrindinį pelną gauna ne tie, kurie dirbo, o plantacijų savininkai. 2. Kraštuose, kur valdžia remia ūkininkus, paskolos ir parama eina komerciniams ūkininkams, ne tiems, kurie iš ūkio nori tik šeimai išlaikyti. (Taip yra net Amerikoje.) Gi komerciniai ūkiai, gausiu cheminių trąšų bei nuodų vartojimu teršia žemę. 3. Buvusiose kolonijinėse valstybėse kelių sistema paprastai jungia kaimus su uostamiesčiais, kuriuos kolonistai pastatė eksportui vežti, o ne miestus vienus su kitais, kad krašto susisiekimas krašto vidaus ekonomijai tarnautų.

4. Skolintųjų kraštų spaudimas mokėti skolas verčia tuos kraštus didinti eksportus. O jie tą daro, kviesdami imones dar greičiau kirsti miškus, kuo pigiau, greičiau kasant žaliavas, nepaisant ekologinių pasekmių, tuo paliekant sunakintą žemę ateities kartoms. 5. Tarptautinio Piniginio Fondo (IMF) ir Pasaulio Banko diktuojami ekonominio suvaržymo įstatai bei skatinimai dar daugiau skolinintis, nepadaidė jiems įeiti į laisvą ekonominę rinką, o tik dar labiau juos žlugdo, nes tos paskolos neišsprendžia to nepritekliaus dėl kurio iš viso reikėjo skolinintis. Kai šios agentūros pareikalauja, kad kraštai ekonominiai susivarytų, jie tai padaro sumažindami valdžios teikiamus patarnavimus: sveikatos, sanitacijos, susisiekimo, švietimo ir pan.

6. Pasaulio Banko nurodyti suvaržymai reikalauja, kad (turtingiesiems) imonių savininkams (kaip paskata) būtų sumažintos taksų ratos, o kitiems (daugiausia neturtingiausiems) pakeltos. Tai dažnai priverčia dar koki žemės lopą ar kitą nuosavybę turinčius ir tą parduoti, kas kraštą bendrai stumia tik į didesnę skurdą.

7. Pardudant ginklus Trečiojo pasaulio kraštams (o jų biudžetuose militarinės išlaidos pakilo nuo 9% iki 16%), dar sumažėja jų gyventojams būtinai patarnavimai, o tų ginklų įgalinti karai milijonus paverčia bežemiais, invalidais našlaičiais, elgetomis. 8. Ypač Afrikos kraštuose matome nesibaigiančius karus, nes tas žemynas susiformavo į kraštus ne pagal gyventojų etnines kultūrines grupes, o pagal kolonistų poreikius, ir dabar tuose kraštuose, valdančioji gentis visuomet geriau gyvena, negu nevaldančioji — dėl ko kyla civiliniai karai. 9. Nutraukiami valdžios patarnavimai pirmiausia pakenkia šeimoms, ir daugiausia moterims, kurios dėl įvairių priežasčių lieka vienos auginti šeimas.

Tad matome, kad ir toji laisvoji rinka neatneš taikos į žemę, jei žmonės, kurie ją valdo, nepadaidės sąžiningai joje operuoti, jei nepradės suprasti, jog noras pigiai pirkti ir brangiai parduoti ir naudojimas savo galios tai pasiekti yra didžiausia skurdo ir bado žemėje priežastis. Teisingai pop. Paulius VI rašė: „Jei nori taikos, kovok dėl teisingumo“.

a.g.

PAŠALINTI POPIEŽIŲ, NES DRAUDŽIA ŽUDYTI

Amerikoje ir daugelyje kitų

kraštų, pasiekusių aukštesnę civilizacijos laipsnio, yra susikūrusių sambūrių, draugijų ir sąjungų, kurios visais būdais siekia, kad žmonių skaičius žemėje nedidėtų, bent liktų toks pat, kaip dabar yra, ar net mažėtų. Viena tokių siekimų grupė vadinasi Tarptautiniai žmonių skaičiaus žemėje apribojimo kluarai (International Population Control Lobby), kita — Pasaulinis fondas dėl gamtos (Worldwide Fund for Nature), kuri siekia įstatymais priversti oro ir aplinkos gerinimo ir gynimo. Pastaroji siekia sustabdyti žmonių daugėjimą žemėje, nes kai mažiau žmonių, tai ir oro bei aplinkos tarša galima išvengti ir aplinkai natūralią gyvavimo eigą užtikrinti.

Prie šių grupių tiesioginiai ar netiesioginiai prisideda ir kai kurios kitos organizacijos: pasaulio gyvių ir gyvulių apsaugos draugijos, planuotos tėvovystės grupės, apribojančios šeimų vaikų skaičių, abortus — nešiose kūdikių žudymą (Pro choice) propaguojančios institucijos ir sambūriai, grupės siekiančios mažinti maistui reikalingų medžiagų ir produktų auginimą ir gaminimą bei mažinti gamybą pramonės daiktų.

Keista, prie aukščiau minėtų grupių siekimo tik dėl kitų priežasčių prisideda ir sata-nistai (Setoną garbinantieji), kurių grupių Amerikoje, o kai kur ir kituose kraštuose yra daugiau, negu daugeliui žmonių žinoma. Šios grupės asmenys mieliai jungiasi į kovą prieš besipriešinančius abortams. Satanistai rūpinasi tik savo nevaržomu gyvenimu, o vaikai kliudo, tai tų turi nebūti.

Aukščiau minėtų grupių asmenys, ypač jų vadovai, patys save pasiskyrę ar rinkti, yra labai nepatenkinti dabartinio populiacijos Jonu Pauliumi II. Jie ne tik kritikuoja popiežių dėl jo pasisakymų už žmogaus gyvybės neliečiamumą ir apsaugą, neleidžiant dirbtinomis priemonėmis gyvybę nutraukti, skatinantį žmoniją vykdyti visatos Kūrėjo valią ir protingai dauginis. Dėl šitų pasisakymų ir mokymo popiežius esąs kaltas ir popiežių reikia pašalinti.

Popiežiaus sudraudimo ir jo pašalinimo minėtoms grupėms siekia labai aktyviai, net valstybiniuose ir tarptauti-

JUOZAS KRIAUCIŪNAS

niuose suvažiavimuose, konferencijose ir simpoziumuose ir pan. Duodu kelis pavyzdžius.

Washingtonė neseniai vykusioje konferencijoje, pavadintoje Amerikiečių konferencija religijos ir aplinkos reikalais, Russell Train, Pasaulio gyvių ir gyvulių fondo pirmininkas, labai griežtai pasisakė prieš popiežių Joną Paulių II, prieš jo mokymą. Ypač jam užkliuvo popiežiaus lankymasis Meksikoje, kur popiežius meksikiečius, o ir viso pasaulio žmones, ragino nežudyti dirbtinėmis priemonėmis dar negimusius, ipareigojo šeimoms turėti vaikų ir taip daugini žmonių skaičių žemėje. Russell Train reikalavo popiežiaus pašalinimo.

Yra ir buvo Amerikos valdžios įstaigose pareigūnų, reikalaujančių popiežiaus pašalinimo. 1981 m. tuoj po pasikėsimo popiežių Joną Paulių II nužudyti valstybės sekretorius (undersecretary) George Ball skundėsi: „Šis popiežius yra per stiprus, yra sunku su juo koki nors reikalą tarti. Popiežius yra labai priešingas žmonių skaičiaus didėjimo pasaulyje mažinimui... (tas) sudaro tikrą kliūtį“.

Pasaulio žmonių skaičiaus sumažinimo siekėjams ir aplinkos taršos saugotojams pavyko praversti Amerikoje įstatymus, pvz. Jungtinių Amerikos valstybių švaraus oro įstatymą, kuris siekia mažinti ūkio ir pramonės gaminių gamybą ir tuo verst žmonių skaičių mažėti. Pats įstatymas yra reikalingas ir naudingas, tik jo parengėjų tikslai klaidingi, o ir vykdomas eina prieš žmoniškumą. J. K.

Net Anglijos karališkasis princas Pilypas kai susitikio Romoje su popiežium Jonu Paulium II, kas įvyko prieš keliolika savaitų, pagėdavo, kad žmonių daugėjimas žemėje būtų sustabdytas, nes liks „per mažai vietos žemėje laukiniams gyvuliams ir gyvuliams“. Princas yra Pasaulinio gamtos fondo vadovas (Worldwide Fund for Nature). Princas savo kalbose kartais gyrė pagonybę, statydamas jų aukštai, negu krikščionybę, nes pagonybė gerbė gamtą ir nekenkė aplinkai. Krikščionybė ir kitos vieno Dievo tikybos skaito žmogų Dievo kūriniu ir panašiu į Dievą, kas neleidžia jam

gyvybės atimti.

Žmonių skaičiaus apribojimai žemėje pageidauja, kad išnyktų krikščionijai ir vieno Dievo religijos, nes jos priešingos žmonių skaičiaus mažinimui ir jų naikinimui.

Kelių satanistinių grupių vadovai Californijoje talkina propaguojantiems laisvą abortų leidimą. Jų organizacijos priklauso Magic Net sąjungai ir vienos jų organizacijos narys Chip Gordon, autorius knygos „The Magician's Dictionary“, knygoje pasisako: „... (tik) kvailiai tiki, kad kūdikių gimdymas ir vaikų auginimas yra taip šventas ir tik tėvai turi dievišką teisę veikti kaip diktatoriai ir policija“, „Jau laikas įvesti privalomą gimimų kontrolę“.

Šiame straipsnyje minėti asmenys, popiežiaus ir tikėjimo priešai, bent to tikėjimo, kuris gina žmogaus žudymą, taip pat dauguma toms grupėms priklausančių asmenų turi siauras pažiūras, stengiasi išsaugoti savo ypatingą gerovę kitų žmonių sąskaita (ką darė ir dar daro komunistai Sovietų Sąjungoje). Dėl to jie reikalauja popiežiaus pašalinimo, panaikimo tikėjimų, kurie žmogų laiko Dievo kūriniu ir neleidžia žmogaus žudyti.

Tie asmenys visai neatsižvelgia, kad pasaulyje yra nepaprasta daugybė energijos šaltinių: oro judėjimas (vėjas), jūros vanduo, žemės vidaus šiluma, žemės turtai, upių vanduo, saulė, įvairi radiacija ir kt. Prie to reikia pridėti, kad žemėje yra daugybė neapgyventų plotų. Visa tai tinkamai naudojant (žinoma, tam reikia pastangų ir darbo), žemėje galėtų gerai gyventi keleriopai daugiau žmonių. Tik reikia, kad žmonės savo darbą ir pasiaukojimą to siektų. To siekimui ir igyvendinimui yra viena būtina sąlyga: žmogus žmogui turi tapti broliu arba pagal Evangeliją „mylėk artimą, kaip pats save“. O žmonių brolybė, artimo meilė gali kelti tik gilus tikėjimas į Dievą ir vykdomas Kūrėjo valios.

Šį straipsnį ruošiant naudoti laikraščio „The New Federalist“ nr. 27, liepos 27, 1990, straipsniai: „Satanists Attack Operation Rescue“ ir žurnalistas Kathryn Klenetsky straipsniu „Pope Under Attack From Zero Growth Lobby“.

PROF. DR. J. GENYS FULBRIGHT STIPENDININKAS

Dirbs Vilniaus universitete

Prof. dr. Jonas Genys

Kiekvienais metais Amerikos komitetas tarptautiniam mokslininkų pasikeitimui (Commission for International Exchange of Scientists) atranka apie dvidešimt mokslininkų siuntimui į Sovietų Sąjungą. Jiems suteikiami „Fulbright Scholar“ akademiniai titulai ir yra skiriami gana aukšti kelionės ir kompensacijos fondai. Žinoma, yra daug kandidatų, kurie pristato net dvylika kopijų profesinės pažangos ir gyvenimo aprašymo dokumentų. Iš šių kandidatų specialios komitetas atranka mažą skaičių „nominuotų“ mokslininkų ir siunčia jų dokumentus galutiniam atrinkimui į Maskvą.

Šiuo metu dr. Jonas B. Genys, Marylando universiteto profesorius gavo pranešimą, kad Maskva patvirtino jo nominaciją važiuoti į Vilniaus universitetą ir dėti dendrogenetiką. Dr. Genys ir jo žmona Eugenija, kuri ruošiasi dėti anglų kalbą, numatė važiuoti per Maskvą į Vilnių 1991 m. žiemos-pavasario semestru, kuris prasidės vasario mėnesį. Maskvoje juos pasitiks Amerikos ambasados įgaliotiniai ir per porą dienų supažindins su gyvenimu užsienyje. Taip pat dvių dienų seminarinės instrukcijos buvo Washingtonė. Lietuvoje Genius globos specialiai paskirtas Vilniaus universiteto profesorius.

Ligi šiol susirašinėjimas vyko su prof. J. Grigoniū, Vilniaus universiteto prorektoriumi, prof. A. Gaigalu, to paties universiteto geologijos katedros,

su akademiku L. Kairiūkščiu Vytauto Didžiojo universitete Kaune.

Lietuviams dr. Genys yra žinomas kaip Amerikos Lietuvių Tarybos veikėjas. Šalia to, jis yra Amerikoje ir pasaulyje žinomas mokslininkas dendrogenetikos srityje. Yra parašęs apie 70 mokslinių straipsnių ir skaitė paskaitas pasauliniuose kongresuose Japonijoje, Jugoslavijoje, Italijoje, Vokietijoje ir Kanadoje. Šiame skaitė paskaitą IUFRO Pasauliniame kongrese Montrealyje. Šešerius metus buvo visos Amerikos Augalų genetikos turtų komisijos. Buvo „Cheapeake Science“ mokslinio žurnalo redaktorių kolektyve, Maryland universiteto Žemės turtų tyrimų diviziono viršininkas ir yra apdovanotas JAV Agrikultūros departamento sekretoriaus atžymėjimu. Už visuomeninę veiklą yra gavęs Dwight D. Eisenhower Award pažymėjimą. Dr. Genys laisvai kalba keturiomis kalbomis, įskaitant vokiečių ir rusų. Nuo 1976 metų yra pilnas profesorius ir dėstė keturis įvairius kursus. Naudoja kompiuterius ir programuoja FORTRAN kalba. Taip pat reprezentuoja savo centro 70 profesorių kaip rinktas CEES profesūros senatorius (dabar yra šio senato vicepirmininkas).

Dr. Genio ir Eugenijos Genienės dvi dukterys nori pamatyti Lietuvą ir ruošiasi tėvus aplankyti. Rūta yra diplomuota slaugė John Hopkins ligoninėje Baltimorėje, Viktorija šiemet baigs sociologijos ir psichologijos studijas Marylando universitete.

Būdamas Lietuvoje dr. Genys aplankys Pamūšį ir ieškos statybinių bei skulptorių vyskupo K. Paltaroko paminklų pastatyti. Ligi šiol šiam projektui vykdyti dosnūs aukotojai jau suaukojo daugiau kaip 3,000 dol. fondo.

J. Vitėnas

DAUG UODŲ

Liūtinga vasara buvo palanki perėtis uodams. Jų Chicagos apylinkėse atsirado žymiai daugiau, kaip praėjusios vasaros. Už trijų savaitų uodai nyks.

DUOBĖ

Romanas

ANDRIUS NORIMAS

44

— Vis artyn į žemę, vis stambesni darosi miškai, upės lyg kokios juostos blizga. Miestai, tik skruzdėlynai, knibžda... Automobilų, žmonių spūstis ten! Jau banguoja po manim patios medžių viršūnės... Žinau, kad kruntu iš aukštai... Rodos, tuoj paliesiu viršūnes, užkabinsiu... Bet staiga!... Viskas pavirto į nepaprastai spalvingą jūros dugną! Lyg skverbūsio pro stūbuojančius nuo vandens srovės tirstus povandeninius augalus, tarsi per kokią tankią girią... Žengiu per koralus, per uolas, per samanomis apžėlusius plotus... O tūkstančiai didelių, mažų, įvairiaspalvių žuvų apspinta mane, lyg koki geriausią draugą! Lyg džiaugiasi mane sutikdami! Visur tokios vaizkos, tokios akinančiai stebuklingos spalvos! Tokios, sakytum, psichedelinės... Net dabar jau matau akys... Taip graži aplink! Staiga... Prieš pat mane išdygo didžiulė žuvis! Plaukė tiesiai į mane, jau praejo didžiulius narius... Daugybė aštrių, stiprių dantų! Net dvi eilės jų! Pasi-baisėdamas atpažinau bausių ryklį...

Penny net aiktelė, bet klausosi.

— Rodos, jis jau pasirušęs mane stverti... Štai, apsivertia aukštelininkas... Bet tą pačią akimirką jis pats pavirsta į undinėlį! Nepaprasto grožio žvejas! Bet toks nerealus, lyg pro padidinamąjį stiklą, lyg vadinamo „žuvies akies“ foto objekte... Tokia per plati burna... Bet vis tiek graži, pasiutusiai gražus

kūno! Ji visiškai nuoga ir palaidais plaukais...

— Aha! Kaip aš, ar ne? — Penny stipriau prisiglaudžia.

— O koki vietoje nuo pat klubų žvynai pereina į didelę žuvies uodegą... Ji švelniai mane apkabina rankomis... Tuoj pajuntu — tai ne jos rankos, o kažkas šalto, it ledas. Vistoj undinės išnyra lyg dvi gyvatės... bet tai ne smaigiai, ne... Mane smaigia bausis ir juodas aštunkojis! Vingiuoja savo ilgais šnypais, kurie prilimpa prie mano kūno mažomis dieleimis... Čia pat purškia į mano veidą juodą rašalą... Nieko nebematau, tik jaučiu, kad buvusios tokios draugiškos žuvys pavirsta plėšriomis piranijomis! Jos įkimba į įvairias mano kūno dalis, galbais plešdamos, draskydamos kraujojančius raumenis...

— Ak, kaip bausi!...

— Nuo to kiek prašviesėja aštunkojų rašalas... Tai visi gyvūnai bendromis jėgomis traukia mane kažkur vis žemyn, kažkur į tuos tankius jūros augalus... vis gilyn, į kažkokią gilią vandenyno duobę...

— Į duobę! Tai labai negeras sapnas, Vito... Ar jau viskas?

— Dar ne... Pasijutau stumiamas į kažkokį ilgą, ankštą cilindrą... Visas susitraukiau, sumažėjau, suplonėjau... O kažkas mane galingu čiuplium ar koku magnetu traukė pro tą vamzді... Čia pabudau muis-tydamas ir nesiduodamas įtraukti į gilumą...

— Įsivaizduoj, kaip tai bausi...

— Net dabar visas virpu... Toks ryškus sapnas!...

Ar jauti?

— Bet tai tik sapnas, Vito! — Penny ramina glos-tydama Vyto krūtinę. — Nusiramink, mano gražuoli! To sapno negera reikšmė... Nemoku aiškinti sapnų, bet žinau, kad tokius sapnus, tokius šliužus sapnuoti la-ai negerai...

— Ar tu tiki sapnais! Bausi, tai bausi, bet tikėti

sapnais yra nesąmonė, prietariai! Tai tik miegančio žmogaus liguistas padarinys.

— Ne, Vito... Aš šiek tiek esu mokiusis psichologijos... Žinau, kad sapnai visuomet yra normalus reiškinys. Bet juos rimtai, moksliskai analizuoti pradėjo Freudas. Jis aiškino, jog sapnai yra praėjusios, išgyventos dienos įspūdziai, mastytų minčių skeveldros. Tarytum per prizmę, per keistą stiklą perėję vaizdai ar nuotrupos, sudarančios naują, dažniausiai groteskinę visumą. Dažnai paties asmens slaptieji dvasiniai konfliktai, troškimai ar siekimai atsispindi lyg kokiame kreivame veidrodyje... Visa tai tik instinktinės jėgos, nes sapnuose žmogus pergyvena tai, kas tikrajame gyvenime neįmanoma.

Vytas atidžiai stebi Penny. Stebisi jos žiniomis.

— Ei, ar tu mokeisi kur nors?

— Truputį... Universitete, kod atpuoliau...

— Bet aš negaliu patikėti, kad Freudas užaiškinėjo žmonių verslų ir aiškino sapnus! Rimtam mokslininkui tai visai netinka!

— Beveik teisingai, Vito. Bet jis sako, kad pats asmuo gali sapnus iššiaiškinti palygindamas juos su savo gyvenimo įvykiais ar asmenimis.

— Su kuogi aš galėčiau palyginti savo gyvenimą? Su jūrų dugnu? Su žuvimis? Su undinėmis? Su šliužais?...

Čia pat jis tuoj randa atsakymą: undinė, tai Penny!... Gyvatės, aštunkojis, ryklis ir piranjos yra jo narkotikas, heroinas, kuriuos jis įsitraukia į duobę, į tą siaurą dugną! Bet tuoj nugina tas mintis, nieko nesakydamas merginai. O ji bando kalbėti, nors dar yra apsvaiginta.

(Bus daugiau)

TRISDEŠIMT GRAŽIŲ VASARŲ GINTARE

JURGIS JANUŠAITIS

Baigiasi trisdešimtoji gražioji vasara Gintare. Netrukus su lagaminais ir mažyliais paskutinieji Gintaro vasarvietės vasarotojai atsisveikins su šia gražia poilsio vieta iki kitų metų.

Bet rugpjūtis pilnas gyvybės Gintare. Paežerėje klyksta vaikučiai, po saulės spinduliais susiglaudę šnekučiuojasi nemaži būriai lietuvių, nors šiaip Gintare jau vyrauja ir kitų tautybių vasarotojai. Sekmadieniais vidurdienį skamba didelių žuolų įkeltas varpas, kviesdamas Gintaro ir apylinkių gyventojus susikaupimo valandėlei šv. Mišiomis. Ir taip visas vasaras sekmadieniais paslaugūs jėzuitai čia atidunda, atveždami Union Pier ir Gintaro vasarotojams dvasinės atgaivos. Pamokslininkai kun. Juozas Vaisnys, kun. Antanas Saulaitis, kun. Daugintis, kun. dr. Gureckas ir daug kitų čia skelbė Dievo, artimo meilės ir tėvynės ilgesio žodį. Ir taip iki šių dienų. Ir taip trisdešimt gražioji vasara.

Gintaras – graži Union Pier vasarvietė. Erdvės dideli plotai, ošia šimtamečiai žuoliai, o rūpestingųjų šeiminkų savininkų Viktorės ir Algio Karaičių dėka jau per keliolika metų išaugo ir gražios visą sodą puošiančios eglių. Taigi šiais metais Gintaras švenčia savo trisdešimties metų egzistavimo sukaktį. Graži proga. Gera pamąstyti ir apie šios vasaros gražiausias vasaras.

Viktutė ir Algis Karaičiai kelionę pradėjo dar jauni, pergyveno karus, matė miestų žuimus, su ryšuliais yrėsi į laimingesnio gyvenimo krantą, per vandenynus ir svietimas šalis. Pabandė laimę ir nedidelėje maisto prekyboje. Klidentur lietuvių ir svietimtaučiu buvo gausi. Po kelerių metų nutarė pasukti kitu keliu – 1960 m. pavasarį, aptikę gerą pirkinių Union Pier, įsigijo vasarvietę, kurią pavadino labai gražiu lietuvišku savo sūnaus Gintaro ir mūsų Palangos brangenybių vardu.

Menu tas pirmasis dienas. Teko Gintare beveik nuo pirmųjų metų su šeima ir mialais draugais pašto valdybos referentu Jonu ir Marija Boreišais, o vėliau susipažinus su Maryte ir Stasiu Šarauskais praleisti Gintare daug metų. Buvo smagios tada dienos. Į Gintarą sulėkdavo šimtai to meto lietuvių – vyresniųjų ir jaunų šeimų su mažyliais. Čia kasmet tekdavo sutikti prof. P. Joniką su žmona, didžiū mūsų tautos miškininką A. Ruikuižą su žmona ir sūnaus šeima. O kas gali pamiršti dr. R. Sidrio didžiąją šeimą, tuos gražius eilutes gimusius ir augančius vaikučius, kurie iš paežerės nešė vienas kitą į krantą. Dabar turime Sidrio daktarų, didelių Lietuvos mylėtojų, jos rėmėjų. Kiek per tą laiką Gintare vasarotojų jau išėjo į amžiną Viešpaties vasarvietę – nesumėnėsi. Čia jau ilgas, ilgas sąrašas. Kiek čia gražių, prasmingų pėdų įmynė mūsų humoristas rašytojas Albinas Valentinas, žymusis žurnalistas Vladas Ramojus-Būtenas ir dabar neaplenkias Gintaro.

Prieš keliolika metų bevašarodami organizavome ir savotišką pramogą. Su Albinu Valentinu nutarėme kas savaitę išleisti Gintaro oficiozą „Ešerio Uodegą“. Bet jo „redagavimas“ atiteko eilę metų šias eilutes

rašančiam. Būdavo anksti penktadienį, dar visi tebe miegodavo, o po šimtamečių žuolų, gražiai kalmelyje jau traskėdavo rašomoji. Į puslapius glaudžiau Gintaro ir Union Pier gyventojų rūpestius, išdaigas, džiaugsmus. Ir taip kasmet. Dabar, sklandant „Ešerio uodega“, keliauji anų gražių nuskubėjusių vasarų Gintaro gyventojų gyvenimu. Įdomi išlikusi medžiaga, kurią rūpestingai saugo šeiminkas Algis Karaitis.

Atmintyje daugeliui liko ir Gintaro teniso aikštelėje penktadieniais ar šeštadieniais liepsnoje laužai. Vis tik būdavo ir geros programos. Čia pasirodydavo mūsų mažyliai, noriai deklamodami eilėraščius, o kitą dieną atėdavo pas laužą vedę atsiimti ir „honoraro“ – šokolado. Daug giedrių nuotai kosinėdavo gražių nuotykių pasakotoja ir dainas iš dainuojanti sol. Vanda Stankienė, karais užtraukdamos duetu su visada linksma Galina Gobiene, o joms pritarėdavo balsingasis ir Pranas Gobis.

Buvo smagios anų metų dienos. Liko prisimintinos. O dabar? Gintare pakito kiek veidas. Daugumas vasarotojų kitų tautybių. Per vasarą, sako Algis, vasaroja apie 180 šeimų, žinoma, ir būrys lietuvių. Čia vienu kartu gali gyventi apie šimtas asmenų. Patogūs kambariai ar nameliai prie ežero. Nebėra lietuviškųjų laužų, tačiau dabar vakarais jie susiliepsnoja paežerėje, atskirų grupelių kūrėnami. Anksčiau čia valgydavome lietuviškus valgius, bet dabar nebeapsimoka, maitinasi patys. Į Gintarą dar

Tautinės sąjungos gegužinėje svečiai. Iš kairės: M. Krusnis, E. Paketurienė, St. Krusnienė ir I. Kutkai.

Nuotr. I. Kriaučiūnienės

sulekia lietuviškosios organizacijos – šauliai, neolituonai ar šiaip šeimos atšvesti sukaktį. Gintaras savotiškas, dalinai ir lietuviškas centras.

Kas Gintaro nežino. Žino lietuviai, žino kitataučiai, apie jį rašo vietinė spauda, i Gintarą užsuka pasisvečiuoti ir būriai tėvynininkų iš Lietuvos. Viktutė ir Algis Karaičiai geros širdies, savo tėvynę mylintys žmonės. Juos globoja, priima, vaišina ir išvykstant atsisveikindami nepagaili ir stambesnės dovanėlės. Sūnus Gintaras, pamilęs jūrą, praėjusią vasarą perburė Atlantą su buruotojais iš Lietuvos. Patiko jam graži tėvėliš šalis. Gal dėl to ir Gintaras su sesute Aušrine taip rūpestingai globoja iš tėvynės atvykstančius.

Viktutė ir Algis Karaičiai gyvena ne vien sau, bet gyvena ir mūsų tautos rūpestiais. Jie dosnia ranka atseikėja stambias aukas spaudai, fondams, pagalbai Lietuvai, LB ir kitiems tikslams. Gera, kad žmonės rūpinasi ne vien savo reikalais, bet padeda ir lietuviškajam gyvenimui klestėti.

Taip prasmingai nuskubėjo Gintare trisdešimt gražioji vasara. Savininkams Viktutei ir Algii Karaičiams linkėtina dar daug gražių vasarų laimingai praleisti ant gražaus Michigano ežero šauniai šviečiančiame Gintare.

Gintaro sukaktį prisimenant ilgamečiai vasarotojai. Iš kairės: Stasys Šarauskas, Gintaro savininkas Algirdas Karaitis ir Jurgis Janušaitis.

AMERIKIEČIAI UŽ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

Kai šiais metais kovo 11 d. Lietuva pasiskelbė atkurianti savo nepriklausomybę, visi lietuviai, kur jie bebūtų, išgyveno nepaprastą pasididžiavimo jausmą. Penkiasdešimt metų nešusi vergiją Lietuva pagaliau pasauliui paskelbė, kad nori nusikratyti okupacinio jungo ir trokšta būti laisva. Jausmų apimti tautiečiai visur atkuto ir sukrucho imtis konkrečių užmojų kuo nors padėti atgimusiai Lietuvai. Buvo laukta veiklos planų iš Bendruomenės, Vliko ar ko kito, tačiau nesulaukus nei nurodymų, nei bendros veiklos gairių iš mūsų vadovaujančių centrų, paskiriami asmenys iš įvairių organizacijų ėmėsi skubios privačios iniciatyvos ieškoti būdų kaip padėti Lietuvai.

Rytiniam pakraštyje New Jersey lietuviai vieni iš pirmųjų sukrucho ir užsėdėjo kaip nors pagelbėti atsigimiančiai kraštui. O darbo buvo daug. Bene svarbiausia buvo kelti triukšmą prieš Gorbachovio sukurtą šmašinį Lietuvai. Reikėjo skubios akcijos ieškoti palankumo Senate ir Atstovų rūmams, kad Amerika bent moraliai stipriai žodžiu paremtų Lietuvos vyriausybę.

Architekto Vytauto Pauliaus iniciatyva skubomis buvo sušauktas įvairių organizacijų susirinkimas lietuvių salėje Kearny, N.J. Statybininkas Paulius atsidėdė ir keletą amerikiečių draugų, jų tarpe ir buvusį Patersono miesto merą Kramerį. Šis pasakė uždegančią kalbą, raginančią padėti Lietuvai ir ten pat buvo išrinktas ad hoc veiklos komitetas, pasivadinęs Americans for an Independent Lithuania. Žmonių entuziazmas liejosi srautu. Darbas prasidėjo. Šimtai laišku buvo pasiųsta prez. Bush, Atstovų nariams bei senatoriams, kad jie Gorbachovui iškeltų Lietuvos bei Baltijos valstybių reikalą. Buvo demonstracijos New York'e ir Washington'e, buvo renkami parašai po petiją prezidentui Bush.

Dabartinė valdyba sudaro pirmininkė Loreta Stukienė, vicepirmininkas David Dutkus, sekretorė Janina Meizienė, kasininkas Roland Buchholz, patikėtiniai Cathy Cierpial, Bernard Covalsky, Rasa Jušienė, Dennis A. Meizys ir Debbie Pileikienė. Organizacija pradėdama 1988 m. lapo 2 d., kas šeštadienį 8:40 iki 10 v.v. per WPNA (buv. WOPA stotis) 1490 AM

Žemė L

„Nauja radijo laida šiuolaikiniams lietuviui“ lietuvių bei anglų kalbomis

Muzika - grojka - moterų pasaulis - sportas - literatūra - kinas - satyra

Labanaktis, vaikučiai

„Pasakų pasaulis mažamečiams lietuviukams“

8:30 v.v. iki 9:40 v.v.

Alliance Communications, Inc.

408 South Oak Park Avenue, Oak Park, IL 60302
tel. nr. 848-8980

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX
REALTORS

GREIT
PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

(312) 586-5959 (708) 425-7161

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

Parduodame greitai už didesnę kainą! Įkainojimas veltui! Perkame ir parduodame visose JAV valstijose. Išlavinti ir patyrę tarnautojai. MLS kompiuteris. Perkame-parduodame ir mažas ir didesnes nuosavybes. Vietinė įstaiga. ALEXANDER J. MOKUS REALTORS, LTD. 6610 S. Pulaski, Chicago, IL 60629 (312) 767-6655. Lietuviams žinomas ir patikimas vardas.

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagaiba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS mieste ir priemiestuose. Sąžiningai patarnaus.

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX - INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

Century 21 KMEICK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

Century 21 OLSICK & COMPANY 1180 State Street Lemont, Illinois 60439

TURIME DAUG NAMŲ IŠPARDAVIMUI

LEMONTO RAJONE. SKAMBINKITE

IRENA STANIULIS

Business
(708) 257-7100

Residence
(708) 257-5446

MLS

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Realtor
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Tel. 436-7878

MISCELLANEOUS

A VILIMAS
MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

Puikūs namai šeimai Lemonte. 3 mieg. kamb., išisais rūšys, daug priedų, prieš metus dengtas stogas, naujos vonios, didelis apšviestas kiemas, įrengtas rūšys, daug vietos daiktams pasidėti, didelės drabužinės. \$117,900

Naujas namas „Old Derby Estates“ rajone. 4 mieg. 3 vonios, didžiulis šeimos kamb. su židiniu, centr. šaldymas, žuolu apdaila, centralinis oro gryninimas. \$179,000

OLSICK & CO., REALTORS
1180 State Street
Lemont, Illinois 60439
(708) 257-7100

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. - GA 4-8654

ELEKTROS
IŠVEDIMAI - PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmestį. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

FOR RENT

Apt. for Rent: 6 rms., stove, ref. utilities except electric - \$545.00. Call 1-708-448-7097

Išnuomojamai 2 kamb. su atskiru įėjimu Marquette Parko apylinkėse „Margučio“.

Skambinti 312-925-7612

HELP WANTED

Ieškome nagingo darbininko namų priežiūrai. Pageidaujamas žmogus gyvenęs pietinėje Chicago dalyje, turi patį pasirūpinti transportacija. Kreiptis: First Rate Real Estate, tel. 312-767-2400.

LITHUANIA MY HERITAGE

Edite by Vladas Vijeikis

Knyga anglų kalboje, pagrindinės žinios apie Lietuvą, 1300 iliustracijų, 400 psl. Leidinys didelio formato, kietais viršeliais, gražiai išleista „Toviskolės“ leidyklos Chicagoje, 1989 m. Spaudos darbas ViVi Printing. Tai graži dovana įvairioms progoms. Kaina su persiuntimu 22.75 dol. Ilgiojaus gyventojai dar pridėda 1.60 valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti: „DRAUGAS“ 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629

LIETUVOS KRONIKOS SĄJUNGA

Šiomet išleidžia LKB Kronikos lietuvių kalba X-tą ir paskutinį tomą.

Sąjunga iki šiol išleido 14 tomų, kurių psl. 7685, tiražas 71000 knygų ir jos siunčiamos į 138 valstybes.

LKB Kronika per 18 metų paruošė kelią į Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, o Sąjungos leidžiamieji tomai, plačiai išgarsino Lietuvą laisvose kraštuose.

Nei viena komunistų okupuota valstybė, neturėjo tokio pagrindinio leidinio. LKB Kronika yra pasaulinis unikumas ir svarbiausias įvykis Lietuvos gyvenime.

LKB Kronikos tomai, komunizmui sugrūvius, bus geriausia dokumentinė medžiaga pažinti buvusius komunizmo laikus ir mokslininkai jais naudosis, o Lietuvos vardas ilgu amžius sklis pasaulioje.

Lietuvos Kronikos Sąjunga tęsia savo darbą, versdama likusius LKB Kronikos tomus į anglų, ispanų ir prancūzų kalbas ir rūpinasi juos išleisti. Sąjunga, išvertusi ir išleidusi visus tomus, pasiliks veikti, dirbdama Lietuvai.

Sąjunga yra paruošusi 3 tomus, bet neturėdama užtenkamai lėšų, nei vieno dar negali išleisti.

Maloniai prašome visus lietuvius skubiai siųsti, kaip galima, didesnes aukas, o darydami testamentus malonėkite įrašyti nors kokią dalį LKB Kronikos knygoms leisti. Remdami Kronikas – remiate Lietuvą, nes to prašo tėvynės lietuviai.

Aukotojams išduodami kvitai ir jų aukos yra atleidžiamos nuo valdžios mokesčių.

Malonėkite laiškus siųsti ir čekius rašyti šiuo vardu ir adresu: Lietuvos Kronikos Sąjunga arba The Society of the Chronicle of Lithuania, Inc. 6825 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629 U.S.A.

Lietuvos Kronikos Sąjungos valdyba

PASSBOOK
SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%
Paid and Compounded Quarterly

see us for
financing.

HOME

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL 60608

Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747

Hours: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

KODĖL TYLIME!

Aurelija M. Balašaitienė

Jau praėjo rugpjūčio 23 diena, liūdna Molotovo-Ribbentropo, tarpusavio nepuolimo akto sukaktis, kuri penkis dešimtmečius pasmerkė Pabaltijo valstybes vergijai, priepauidai ir genocidui. Dar praėjusiais metais tą nelemtą sukaktį plačiai minėjome, suorganizavę demonstracijas su plakatais, juodais kaspinais perrištomis vėliavomis ir patraukėme televizijos bei didžiosios spaudos dėmesį. Tą sukaktį pavadino „Juodojo kaspino“ diena, kuri plačiai nuskambėjo, nes buvo minima visose lietuvių kolonijose. Clevelande į žydrą dangų buvo paleidžiami simtai juodų balionų, o daugumas demonstracijos dalyvių dėvėjo juodus kaspinus.

Dabar ir Kuait nepriklausomai valstybei tapus Irako agresijos auka, vyksta panaši tragedija. JAV ir dauguma Jungtinių Tautų narių tą agresiją pasmerkė, organizuoja Irako blokadą ir taiko įvairias kitokias sankcijas, gal net artėjama ir prie ginkluoto konflikto.

Netenka stebėtis, kad spaudos ir televizijos žiniuose dominuoja Kuait okupacijos problema, kuri betgi niekuo nesiskiria nuo prieš penkis dešimtmečius sovietų agresijos, raudonajai armijai prievarta okupavus nepriklausomas Pabaltijo valstybes. Lietuviškai išeivijai buvo puiki, bet neišnaudota proga tiek Amerikai, tiek plačiam pasauliui priminti, kad ne tik Kuait užsitarnauja laisvojo pasaulio užuojautos ir paramos. Nors Pabaltijo valstybės neturi neišsamių naftos šaltinių, bet tai nepateisina jų laisvės siekių ignoravimo. Aišku, kad tik laisvojo pasaulio sąžinės balsas, ne pasipelnymo motyvas gali suteikti pozityvių rezultatų, bet tie rezultatai negaunami dovana. Kodėl ne vienas mūsų veiksmų apie tokį patogų ir naudingą propagandinį momentą nepagalvojo, staiga pamiršę tą istorinę tragediją datą? Tyli Bendruomenė, Vlikas, Alta. Išėję į viešumą, būtume galėję parodyti savo brolišką užuojautą Kuait tragedijai ir tuo pačiu priminti, kad lygiai tokia pat

tragedija įvyko prieš dešimtmečius, bet tada nuskriaustiesiems niekas pagalbos rankos neistiesė, niekas už juos neužstojo. Kodėl toks dvigubas standartas ir kam taikomi nuolatos minimi „tautų apsisprendimo ir teisės į laisvę“ principai? Net ir Amerikos prezidentas Kuait konflikto pradžioje vienos spaudos konferencijos metu labai griežtai pareiškė, kad „Amerika netoleruos svetimos kariuomenės agresijos į nepriklausomas valstybes teritoriją“. Turėtume priminti pasauliui, kad tie žodžiai nėra taikomi Lietuvai, nors padėtis yra tokia pat. Veidmainystė politikoje neša tragiškus rezultatus.

Mūsų spaudoje skaitome žinias apie tiek pavienių asmenų, tiek grupių keliones į Lietuvą, įvairių fondų ir fondelių prašymus aukoti „laisvėjantiui Lietuvai“, bet viešos propagandos srityje esame labai atsilikę. „Viesųjų santykių“, palyginti naujai išsivysčiusi profesija, efektingai atlieka mižinišką darbą, propaguojant kokią nors idėją, skleidžiamą informaciją moderniais metodais, ne biuleteniais, kurių niekas neskaito, ar memorandumais, į kuriuos niekas nekreipia dėmesio.

Graudu, kad mūsų veiksniai nepajęgia sumaniai reaguoti į dienos įvykius, išnaudoti progas Lietuvos labui ir propaguoti į užmarštį nustumtas Pabaltijo valstybes. Tyli net ir jungtiniai visų trijų Pabaltijo kraštų atstovų komitetai, iki šiol bendrai organizavę demonstracijas, parodus ir protestus. Kuait okupacija yra tik Pabaltijo valstybių tragedijos pakartojimas, ir tą reikia iškelti į viešumą.

Kodėl tylime?

MANKŠTA GERINA SMEGENIS

Illinois universiteto neuro-psichologas William Grenough po nuodugnesnių tyrimų paskelbė, kad smarkesnė mankšta ne tik padeda sveikatai, bet gerina ir smegenų veikimą.

A.A. STASYS STASIŪNAS

Mirė rugpjūčio 12 d., sekmdienį, kaip tik per atsisveikinimą su J. Šiugzdiniu laidotuvių koplyčioje.

Atsisveikinimas su St. Stasiūnu buvo rugpjūčio 15 d. Atsisveikinimą ruošė šauliai. Be kitų kalbėtojų, teko kalbėti Anglų klubo atstovui ir atsisveikinti klubo vardu.

Stasiūnas buvo populiarius, gražiabalsis vyras. Jis priklausė Marquette Parko parapijos ir vyčių chorams. Buvo daugelio

draugijų narys ir pavyzdingas šaulių sąjungos narys. Lietuvoje buvo policijos valdininkas. Tarnavo Kaune.

Per atsisveikinimą buvo pagerbta jo žmona ir prisiminta, kad jis savo pokalbiuose su draugais ją labai pagarbiai prisiminė.

Daug artimųjų atsilankė į koplyčią ir daug automobilių palydėjo į kapines.

J. Jokubka

Brangiam prieniškiui, mielam klasės draugui

A.†A.

JURGIUI STRAVINSKUI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo broliui PETRUI ir visiems artimiesiems.

Aldona

Leokadija

Vytautas

Birutė ir

Danutė Vilkutaičiai

A.†A.

Teisėjui ALFONSE F. WELLS

mirus, reiškiamo gilią užuojautą žmonai dr. ALVINAI ŠABANIENEI WELLS, — Dr. Kazio Griniaus fondo dosniai mecenatėi išleidžiant du toms istoriko Prano Čepėno Naujųjų laikų Lietuvos istorijos.

Dr. Kazio Griniaus fondo valdyba ir bendradarbiai:

Mečys Mackevičius
Irena Rimavičienė
Balys Dundulis
Algis Čepėnas
Laimutė Smulkštienė

A.†A.

BRONIUI KVIKLIUI

mirus, prisiminsim, kad jo gyvenimas palietė mus visus ir kad savo neilstančiomis pastangomis jis mus apšvietė ir mūsų gyvenimą praturtino.

Nuoširdžiausią užuojautą reiškiamo poniai BRONEI KVIKLIENEI, mūsų mieliai draugei RAMUNEI su vyru VINCU, DANGUOLEI ir RŪTAI.

Rimantas ir Regina Griškėliai

ST. MARY & EVERGREEN MONUMENT COMPANY

9100 SOUTH KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, ILLINOIS 60642
708/422-7146 OR 312/233-3015
(CORNER OF 91ST & KEDZIE)

JAU 80 METŲ PREKIAUJAME „ROCK OF AGES“

- Paminklai
- Antkapiai
- Mauzoliei
- Bronzinės atminimo lentos
- Dvigubos atminimo lentos
- Antkapų raišai
- Laikini antkapiai
- Valymas
- Antkapiai ir paminklai pagal užsakymą
- Paminklų apšvietimo kambarys

AUKŠTOS KOKYBĖS ANTKAPIAI PRIEINAMOMIS KAINOMIS

Pirmadienį — penkt. 9:00 v.r. — 4:30 v. p.p.
Šeštadienį — 10:00 v.r. — 4:00 v. p.p.
Sekmadienį — 11:30 v.r. — 3:30 v. p.p.

• APTARNAUJAME VISŲ RELIGIJŲ KAPINES
Vienintelė paminklų prekyba pietinėje miesto dalyje

DRAUGAS, penktadienis, 1990 m. rugsėjo mėn. 7 d.

5

A.†A.

MARIJAI BAZILIAUSKIENEI ORANTAITEI

mirus, liūdinčius — dukrą DANUTĘ ir žentą STASĮ GELDŽIUS bei sūnų VINČĄ ir marčią DANĄ bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime.

Marta ir Vytautas-Aleksandras Račkauskai
Violeta Kavaliūnienė
Algimantas Račkauskas

Cicero, IL

A.†A.

BRONIUI KVIKLIUI

mirus, RŪTAI, RAMUNEI ir DANGUOLEI ir poniai BRONEI KVIKLIENEI reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

Donatas Januta

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGO PRIEMIESČIUOSE
4330-34 S. California Avenue
Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — (1-312) 523-0440

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 89th Street — Tel. (1-312) 737-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. (708) 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. (708) 430-5700

PETKUS IR SŪNUS MARQUETTE FUNERAL HOMES, LTD.

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

Visus laidotuvių namus galite pasiekti skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

VANCE

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. (708) 652-5245

Lietuvių centro Lemonte sekmadienines šeimininkės.

TORGSYN TORGSYN

5542 Geary Blvd., San Francisco, CA 94121

Telefonai:
415-752-5546
415-752-5721
415-752-5721 (FAX)

MES TURIME SOV. SĄJUNGOJ POPULIARIAUSIAS PREKES!

TV, VCR'S
TELEFONAI
CAMCORDERS
Voltažas 127/220

RADIJAI IR VCR
RADIJO ĮRENGIMAI
Tinkantys Sov. Sąjungai
KOMPIUTERIAI
Su rusišku raidynu

AVIES KAILIO KAILINIAI
SPORTINIAI KOSTIUMAI
KOSMETIKA
LŪPŲ DAŽAI
SUVENYRAI

Žemiausios kainos JAV-besė.
Pirmam užsakymui telefonu iš visų JAV miestų ir iš kitų kraštų
Pardodame automobilių gimnams Sov. Sąjungai.
Pardodame pinigų. Pakvietimai iš Izraelio.

Mūsų parduotuvė siūnė visokių
rusių radijus ir elektroninius prie-
taisus į Sov. Sąjungą su apmoketu
arba neapmoketu maitu.

Valandos:
pirm-trečd. 11-6
ketvirtid-šešt. 11-7

APLINK MUS

x Švč. M. Marijos Šiluvos atleidų iškilminga procesija lauke bus sekmadienį, rugsėjo 9 d., 2 val. po pietų. Tą dieną visos organizacijos su savo vėliavomis ir visi parapiečiai bei Chicago lietuviai rinksis Marijos aukšt. mokyklos kiemo aikštėje 1:30 val. po pietų, iš kur ši procesija prasidės.

x Kun. Vytas Bagdavičius, MIC, ir kun. Kastytis Ramanauskas, MIC, vadovaus Šiluvos atleidams visą savaitę – nuo rugsėjo 7 d. iki rugsėjo 14 d. Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke. Šiluvos atleiduose kviečiami dalyvauti visi parapiečiai ir kaimyninės parapijos priklausantys lietuviai.

x Egidijus Mažintas, Kauno muzikinio teatro solistas, baigęs muzikos konservatorijos prof. V. Daunoro klasę Vilniuje, dainuos Vyresniųjų lietuvių centro labdaros vakarienes metu rugsėjo 8 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. Seklyčioje. Jam akompanuos muz. Faustas Strolia.

x Šv. Pranciškaus seserų, centrinius namus turinčių Pittsburghe, Pa., seimas bus spalio 7 d. Marijonų vienuolyne Chicagoje. Šv. Mišios bus 11 val. Marijonų koplyčioje, seimas salėje apie 1:30 val. Prieš seimą bus pietūs.

x Dr. Zigmas Brinkis iš Los Angeles, Cal., atvyks į Eichstaetto gimnazijos abiturientų šventę, kuri bus Chicagoje spalio 5-7 dienomis. Jis taip pat dalyvaus JAV LB tarybos suvažiavime Detroito.

x Patikslinimas. Korespondencijoje iš St. Petersburgo, Fla., „Draugo“ rugpjūčio 16 d. laidoje buvo klaidingai atspausdinta, kad Lietuvos Dukterų draugija Mercy Lift paaukojo 500 dol. Turėjo būti, kad paaukojo 1500 dol. Už korektūros klaidą atsiprašome.

x „Dirvos“ deimantinio jubiliejaus pokylis rengiamas spalio 21 d. Martiniuke restorane. Visuomenė nuoširdžiai kviečiama dalyvauti. Rezervacijos prašome skambinti: Ir. Kriaučiūnienei 708/301-8183 arba vakarais V. Jonušienei 708/448-4520.

x Už mirusias LDK Birutės draugijos naves šv. Mišios bus aukojamos rugsėjo 11 d. 9 v. ryto švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Kviečiame birutines, ramovėnes, savanorius ir šaulius šv. Mišiose dalyvauti. Po mišių, pusryčiai „Seklyčioje“. LDK Birutės draugija.

x Baltijos restorane geras lietuviškas maistas ir įvairūs kokteilai. Dvi salės įvairiems renginiams. Restoranas atidarytas kasdien 11 v.r. – 9 v.v. Uždarytas pirmadieniais. 8100 Roberts Rd., tel. 708-458-1400.

x Albinas Kurkulis, akcijų brokeris, dirbas su Rodman & Renshaw, Inc., patarnauja akcijų, bonų, fondų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime. Susidomėję skambinkite 312-977-7916.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX REALTORS, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161.

x Kun. Vincas Valkavičius, istorikas, dirbas kaip klebonas Norwood, Ma., šiuo metu renka medžiagą apie lietuvių parapijas ir lietuvių gyvenimą Amerikoje. Jo anksčiau parašyti straipsniai Amerikos etninių grupių žodynui buvo išspausdinti tik dabar. Apie lietuvių parašytas net dviejų puslapių straipsnis, suminis lietuvių imigraciją, darbus, parapijų kūrimą, „Draugą“, „Darbininką“, „Dirvą“ ir kt. laikraščius, buvusius ir dar tebesamus.

x Kun. Antanas Markus, kuris dalyvavo kardinolo J. Bernardin vedamoje delegacijoje į Lietuvą, buvo įgaliotas atstovauti Amerikos Lietuvių katalikų federacijai. Jam Katalikų federacijos valdyba suteikė raštišką įgaliojimą kalbėti ir perduoti atitinkamus sveikinimus Katalikų federacijos valdybos vardu kelionės metu.

x Sol. Audronė Gaižiūnienė baigė savo vasaros koncertus su Rockfordo simfoniniu orkestru, o taip pat ir su Beloit Janesville orkestru. Juose atliko Donizetti ir Puccini operų arijas ir ištraukas iš Rombergo, Strausso ir Leharo operėlių.

x Tautos šventės minėjime Jaunimo centre rugsėjo 16 d. kviečiamos visos organizacijos dalyvauti su vėliavomis, o moterys ir mergaitės prašomos pasipuošti tautiniais drabužiais.

x Vliko komisijos ryšiams su ok. Lietuva nagrinėti posėdis bus rugsėjo 12 d., trečiadienį, 10 val. ryto Altos patalpose. Posėdyje bus svarstomi veiksmingės atramos Lietuvos vyriausybei klausimai.

x Dail. Ada Sutkuvienė paruošė „Dirvos“ deimantinio jubiliejaus leidiniui viršelį. „Dirvos“ 75-rių metų minėjimas – pokylis bus spalio 21 d. Martiniuke pokyliu salėje Evergreen Parke.

x L. Fondas skelbia tradicinį rudens vajų. Vajaus proga asmenys, paaukoję \$100.00 dol. L. Fondui, gauna vieną svečio bilietą į banketą. Banketas įvyks lapkričio 12 d. Martiniuke pokyliu salėje. Jau dabar galima įsigyti bilietus į banketą L. Fondo raštiniėje: 3001 W. 59th St., Chicago, Ill. 60629. Ten pat prašoma siųsti ir savo įnašus.

x DĖVĖTI DRABUŽIAI, batai, maistas ir kt. daiktai; VAISTAI – receptiniai, nereceptiniai. Kiekiai neribojami. MUITO NĖRA! Iš kitų miestų savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. Aukštos kokybės rūkytos mėsos gaminiai. AUTOMOBILIUS parduodame pigiai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x DĖVĖTI DRABUŽIAI, batai, maistas ir kt. daiktai; VAISTAI – receptiniai, nereceptiniai. Kiekiai neribojami. MUITO NĖRA! Iš kitų miestų savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS. Aukštos kokybės rūkytos mėsos gaminiai. AUTOMOBILIUS parduodame pigiai. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x Lietuvos keliauninkų dėmesui. Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofoto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodromuose, įskaitant bilietus į kitus miestus – lėktuvais, traukiniais ar autobusais – skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą „VYTIS“ 718-769-3300.

x Romas Pukštys, TRANSPAK firmos savininkas, praneša, kad vėl vyksta į Lietuvą ir sąžiningai tarpininkaus pervedant PINIGUS, tvarkant PALIKIMUS, perkant AUTOMOBILIUS. Atsiskaitymas iki rugsėjo 15 d. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

Sv. Kazimiero seserys rugpjūčio 12 d. šventė aukštinį jubiliejų padėkos šv. Mišiomis vienuolyne koplyčioje. Iš kairės sėdi: seselės Urban Grigas, Viator Jankauskas, Malvina Arcišauskas ir koplyčioje. Iš kairės stovi: seselės Emmanuel Musteika, Melanie Rekašius, Cordia Vaišvilas, Reparata Mattis, generalinė vyresnioji ses. Marilyn Kuzmickus, Lydia Antanaitis, Theresine Valonis, Anella Lindzius ir Theophane Žukauskas. Seselės Helen Marie Burokas, Prudencia Condrate, Hilda Marie Klimas ir Dolores Walaitis jubiliejų šventė Villa Joseph Marie Holand, Pa.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

VAKARONĖ SU LIETUVOS ŠVIETIMO MINISTERIU

Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje rugsėjo 5 d. Chicago lietuviams kultūrininkams padarė pranešimą Lietuvos švietimo ministeris Darius Kuolys.

x Mirus a.a. Julijai A. Matulionienei jos atminčiai anūkai Moacir Pranas, Varpas Salvador, Skaidrys Elpidio ir Laimis Jurgis Arcillo de Sa Pereira siūnia auką 100 dol. iš North Dortmund, Ma., Auką atsiuntę jų tėvas dr. Moacir de Sa Pereira. Jis yra vedęs a.a. Julijos Matulionienės dukterį Daivą Matulionytę. Matulioniai anksčiau gyveno Chicagoje.

x M. Vilutienė iš Beverly Shores, Ind., užsisakė per S. Plėnienę bilietą į „Draugą“ renginių komiteto rengiamą vakarienę, kuri bus rugsėjo 23 d., sekmadienį, Martiniuke pokyliu salėje Evergreen Parke.

x Gražina Liautaud, Cary, Ill., lietuviškos spaudos ir darbų didelė rėmėja, „Draugo“ garbės prenumeratorė, pratęsė prenumeratą su 170 dol. čekiu. Nuosirdus aciu už dosnią ir realią auką.

x Fotografo Juozo Polio spalvotų darbų parodos atidarymas įvyks rugsėjo 14 d. 7:30 v.v. Jaunimo centre, Čiurlionio galerijoje. Į atidarymą iš Lietuvos atvyksta šios parodos autorius.

x Lietuvių teniso turnyras įvyks rugsėjo 22-23 d. Registruotis 9 v. ryto prie aikščių Marquette Parke, 67 ir St. Louis g.vė. Varžybose bus vyrų, moterų ir jaunių vienetai ir dvejetai. Jaunių varžybos neįvyks, jei užsiregistruos nepakankamas dalyvių skaičius.

x Iguassu Kriokliai – vienos dienos išvyka iš Rio de Janeiro į tą žavėtinos tropikinės augmenijos parką. Ten milžiniški kriokliai dundudami meta vandenį į Iguassu upę. Tuos vaizdus matysite ir ilgai prisiminsite, keliaudami su „Draugo“ ekskursija į Pietų Ameriką, š.m. lapkričio 26 d. Registruotis pas American Travel Service Bureau, 9727 So. Western Ave., Chicago, IL 60643; tel. (1-312) 238-9787.

x Visi draugai ir giminės susitinka JAV LB Lemonto skyriaus tradicinėje gegužinė, sekmadienį, rugsėjo 9 d. P.L.C. Lemonte. Lietuviški valgiai, lietuviška muzika, visų mėgiami gerimai! Veiks didelio ekrano TV sporto entuziastams! Laukiame visų!

Renginį atidarė Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė, pagal tradicijas ministerį sutikdama su duona ir vynu. Kultūros tarybos pirmininkė Dalia Kučienienė supažindino su ministriu, pažymėdama, kad jis yra jauniausias Lietuvos ministerių kabinete – tik 27 metų, gimęs 1962 m. ir augęs Vilniuje. To miesto universitete baigęs literatūros istorijos studijas, parašęs disertaciją „Asmuo ir tėvynė Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos literatūroje renesanso ir baroko laikotarpyje“. Jis plačiai rašo žurnaluose ir kitoje spaudoje. Ministerio Kuolio pranešimas buvo idomus ir įvairus. Jis gerai orientuojasi ir kalba apgalvotai. Jis padėjo išieivijos lietuviams, kurių ryžtas ir veikla žymiai prisidėjo, kad Lietuva galėjo kovo 11 d. paskelbti nepriklausomybę. Išieivijos knygos, mokyklos, pasireiškimas vietinėje spaudoje ir televizijoje turėjo didelės reikšmės.

Lietuvoje kultūros ir švietimo ministerijos dabar yra sujungtos į vieną. Pravedamos žymios reformos. Stengiamasi išvesti iš švietimo sistemos ligi šiol viešpatavusį monopolį ir sudaryti sąlygas laisvam kultūriniam vystymuisi demokratine kryptimi. Į ministeriją yra įvesti ir nauji pareigūnai. Panaikintas karinis paruošimas. Mokyklos stengiasi auklėti tautos kultūros dvasioje. Pašalinta partijų įtaka. Ruošiamas naujas mokytojų karta, ruošiami nauji vadovėliai. Anksčiau mokyklos buvo palenktos sovietinei kultūrai, dabar siekiama sudaryti sąlygas laisvam kultūriniam augimui tautos dvasioje. Panašiai pertvarkomas ir teatras laisvesnėje kultūrinėje dvasioje. Plečiami ryšiai ir bendradarbiavimas su užsienio kultūros įstaigomis. Ir dabar ministeris Kuolys lanko kultūrines institucijas JAV-se, plėsdamas ryšius. Plačiau išvystyti ryšiai su Skandinavijos kultū

rinėmis centrinėmis įstaigomis, sudaromos atitinkamos sutartys kultūros reikalais. Sueita į ryšį su kai kurių kitų Sovietų kontroliuojamų valstybių švietimo vadovybe ir siekiama ten atidaryti lietuviškas mokyklas. Palankiai žiūrima į privačių mokyklų steigimą. Kaune jau veikia privatus universitetas. Gaila, bet dėl ankstyvesnės sistemos varžų yra atsilikimas Lietuvos mokyklose. Vaikai dar nežino, kas tai yra kompiuteris.

Mėginama jaunojoje kartoje šalinti nihilizmo ir kitokių svetimus polinkius, kurie išaugo svetimoje sistemoje. Palaikomi ryšiai su Bažnyčios vadovybe. Būtų labai laukiami specialistai dėsytotojai iš užsienio. Į mokyklas įvedamas anglų, vokiečių, prancūzų kalbų dėstymas, nors rusų kalbos dėstymas dar privalomas.

Lietuvoje dabar veikia 13 ministerijų. Kultūros ir Švietimo ministerijos globoje yra ir vaikų darželiai, profesinės, meno mokyklos. Rūpinamasi jaunimą paruošti naujam savarankiam tautos meilės kryptimi apsisprendimui ir dabar švietimo reformos yra gal net svarbesnės už ekonomines reformas.

Ministeris apgailestavo, kad išieivijos kultūrininkai negalėjo atvykti į kultūros kongresą. Kongresas pasireiškė kaip opozicija ligi šiol vyrausiai valstybinio monopolio švietimo kryptimi. Ruošiamas kultūros kongreso darbu knyga. Ministeris pasidžiaugė, kad organizacijos, kaip skautų, ateitininkų, talkina auklėjimo pastangose, bet tuo tarpu jų veikimas nėra platus. Visas mokyklos darbas siekiamas palenkti tautinio auklėjimo kryptimi, vengiant ideologinių absurdu, kurie yra reiškęsi anksčiau. Įvedamos tiktybos pamokos to norintiems, o nenorintių šeimų vaikai turės kitą humanitarinį auklėjimą. Kultūros ir švietimo ministerija turi apie 190 pareigūnų. Ministeriui priskirti trys padėjimai: kultūros, bendrojo lavinimo ir specialių mokyklų rei-

Agnė Katiliškytė ir Milda Toliai-Kelpšienė lietuvių centre kas sekmadienį vaišina pyragaisiais.

kalams. Šalia to dar veikia įvairūs departamentai su savo vadovais. Panaikintos specialios privilegijos, iki šiol turėtos rusų kalbos mokytojų. Lietuvoje dar yra gal apie 100 lenkų, rusų mokyklų ir jose lietuviybės nedaug.

Po ministerio pranešimo, buvo klausimai, į kuriuos suvedė atsakymai, duodamas naujų paaiškinimų.

Už išsamų pranešimą ministeriui padėjo R. Kučienė. Lietuvių fondo vardu žodį tarė adv. Alg. Ostis, primindamas fondo gausią paramą kultūros reikalams ir pažymėdamas, kad fondas yra susirūpinęs paremti ir Lietuvos kultūrinis reikalus, ypač išvykstant studijoms į užsienį.

Juoz. Pr.

TUŠTUMOS UŽPILDYMAS LIETUVOJE

Per pusę šimtmečio Lietuva slėgė komunistinės okupacijos naktis. Spauda, informacija per radiją ir televiziją, literatūra, menas, mokslo vadovėliai ir veikalai buvo sąmoningai pajungti komunistinio manekeno, o ne laisvo žmogaus ugdymui. Visos priemonės tarnavo okupanto melo skleidimui, žmogiškos galvosenos, kultūros, tautos istorijos ir žmogaus tautos vertės falsifikavimui. Per tą laikotarpį Lietuvoje buvo dvasinė naktis, kurioje tik nedaug pasišventėlių bandė išlaikyti tiesos ir laisvės žiburi.

Prieš dvejus metus Lietuvoje sušvitusi nauja Aušros gaidynė parodė kokią baisią tuštumą tėvynėje paliko Maskvos vergijos naktis. Nauja viltis laisvam gyvenimui parodė, kad tautai skubiai reikalingas tautinis, religinis, moralinis ir kitas dvasinis penas. Per trumpą laikotarpį jis ten ruošiamas, organizuojamas, atkuriamas. Daug jau padaryta, bet ilgalaikės tuštumos užpildymui reikia dar labai daug pastangų ir priemonių.

Pakilus geležinei uždangai tautos žvilgsnis nukrypo į vakarus, į išeiviją, o išeivijos žvilgsnis į tautą, kurios sąmoningoji dalis čia ir ten per tą laikotarpį ne tik išsaugojo nepriklausomą gyvenimo sukurtas vertybes, bet atliko ir kūrybinį darbą tautos atečiai. Atsikuriant nepriklausomai Lietuvai, šiandien reikalinga visas mūsų tautos vertybės, išlaikytos plačiame pasaulyje, surinkti į vieną vietą ir, laikui atėjus, perduoti laisvai Lietuvai ir tuo bent dalinai užpildyti dvasinę tuštumą.

Per eilę metų ši darba išeivijoje vykdo Lituanistikos tyrimo ir studijų centras, Jaunimo centro patalpose Chicagoje. Ši darba finansuoja kun. Krištanavičius fondas, Lietuvių fondas ir sąmoningoji lietuvių visuomenė. Vakaruose pasulyje surinktos privacijos ar organizacijų bibliotekos, pavienės knygos, leidiniai, istorinė medžiaga bei eksponatai užpildo keliolika kambarių Jaunimo centre, išvermingai dirbant centro direktorių tarybai, valdybai ir talkininkams. Jau tūkstančius knygų bei leidinių centras yra pasiuntęs Lietuvos mokslineis institucijoms. Eilę svarbių istorinių dokumentų perduota muziejams Lietuvoje. Bet tai tik pradžia. Kai tik Lietuvos nepriklausomybė taps pilnutine realybe, tautai bus reikalingas per visą laikotarpį išeivijoje sukurtas bei sulteltas literatūros, švietimo, kultūros, meno ir mokslo srities turas. Jis bus reikalingas tuštumos užpildymui, nes laikrodžio atgal neatsuksi. Atsikuriančiai Lietuvos valstybei teks labai skubėti auklėjant pilnutinį žmogų, ugdant mokslą, pramonę ir prekybą. To reikalaus įsijungimas į vakarų pasaulį, žmonių gerovės pakėlimas ir savos valstybės atstatymas.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖS

– „Kelionė į Kauną“, Andriaus Norimo jaunimui romanas, laimėjęs 1985 m. Pas. Liet. B-nės Švietimo komisijos premiją ir šiuo metu jau gaunamas „Drauge“, ima žavėti skaitytojus. Štai H. ir M. Butkai rašo: „Puolėm skaityti ir susižavėjom! Aš ypatingai myliu mūsų kalbą. Kadai galvojau ją studijuoti, bet... Kaip gera, kad dar yra rašytojų, kurie taip klasiškai vartoja kalbą! Tiek daug gražių seniai pamirštų žodžių radau! Galėčiau dar daugiau parašyti pagyrų, bet ir iš šių kelių žodžių suprantama, kaip labai patiko „Kelionė į Kauną“ romanas“.

Visa tai pramatydama Lituanistikos tyrimo ir studijų centras Chicagoje imasi didelio darbo surinkti visą lituanistinį turtą iš privačių žmonių bei organizacijų, ypač iš tų, kurie nežino, kas atsitiks su jų surinktais, išlaikytais tautiniais lobiais jiems iškeliaus į amžinybę. Centras nori surinkti ir išsaugoti knygas, leidinius, įvairius archyvus, kolekcijas, kad, laikui atėjus, jie sugrįžtų į Lietuvą ir patarnautų ateinančioms kartoms.

Šiam darbiui atlikti reikalingos lėšos patalpų nuomai, įrengimams, transportui, bent dalinam tarnautojų išlaikymui ir net kai kurių rinkinių nupirkimui už minimalines kainas. Finansinės problemos būtų lengvai išsprendžiamos sutelkus kun. Krištanavičius fonde milijoną dolerių, kurių palūkanos viską apmokėtų. Tačiau turint tik trečdalį vis dar reikia nuolankiai belstis į tautiečių bei organizacijų širdis ir pinigines, kad darbas vyktų ir nereiktų dažnai užbausti. Kiekviena auka Lietuvos dvasinei tuštumai užpildyti yra geriausias investavimas ateinančioms tautos kartoms.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras vėl skelbia pagrindinį lėšų telkimo vąjį, siuntindamas laiškus su prašymu būti dosniais ir skirti auką pagal išgales. Tikslas yra labai svarbus. Šiam centro lėšų telkimo vąjui skirkime kuo didesnę sumą, nes šios lėšos tarnauja Lietuvai.

Bronius Juodelis

MOKSLO METŲ PRADŽIA CHICAGOS AUKŠT. LIT. MOKYKLOJE

Chicago aukšt. lit. mokykla, veikianti Jaunimo centre, naujuosius 1990-1991 mokslo metus pradeda rugsėjo 8 d., šeštadienį. Nuo 9 val. ligi 10 val. ryto persiregistruoja visi mokiniai, pernai lankę, ir užsiregistruoja nauji. Baigę lit. mokyklos 8 skyrius priimami į 5 klasę be egzaminų. Iš Lietuvos atvykusių nuolatiniams gyvenimui vaikai kviečiami stoti į šią mokyklą.

Tėvai prašomi tą dieną sumokėti, jei ne visą, tai bent pusę mokesčio už mokslą. Tos pareigos atlikimas labai palengvina nelengvą tėvų komitetą darbą. Registracijos metu mokiniai turi nusipirkti reikiamą kiekį sąsiuvinų, jų klasei skirtus vadovėlius, pratimus bei skaitinius.

10 val. bendras pokalbis su tėvais ir mokiniais, 10:30 pamokos. Pirmą dieną pamokos baigsis 12 val. Nuo kito šeštadienio, rugsėjo 15 d., pamokos prasidės 9 val. ryto, baigsis 1:45 val. popiet.

Juozas Masilionis

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.